

EESTI EVANGEELIUMI KRISTLASTE JA BAPTISTIDE KOGUDUSTE LIIT

KÕRGEM USUTEADUSLIK SEMINAR

Marilys-Mirjam Kurg

EESTI KRISTLIKU NOORE MISJONITEADVUS

Diplomitöö

Juhendaja: Mag. theol. Ingmar Kurg

Tartu 2007

SISUKORD

Sissejuhatus.....	3
1. Misjoniteoloogiline alus.....	8
1.1. Misjoni mõistmine nüüdisajal.....	8
1.1.1. Kontekstuaalsed tegurid misjoni ümbermõtestamiseks.....	8
1.1.2. Eklesioloogilised tegurid.....	9
1.1.3. Misjoniteoloogilised tegurid.....	12
1.2. Misjoni defineerimise võimalused.....	15
1.2.1. Misjoni defineerimine holistlikkuse printsiibist lähtudes.....	15
1.2.2. Misjoni inkarnatsiooniprintsiip.....	15
1.2.3. Misjon kui transformatsioon.....	16
1.2.4. Misjon ja evangelisatsioon	17
2. Misjoniteadvuse määratlemine.....	19
2.1. Misjoniteadvuse mõiste.....	19
2.2. Teadmised misjoni kohta.....	21
2.2.1. Teadmine Jumala plaanist.....	21
2.2.2. Teadmine koguduse rollist.....	23
2.2.3. Teadmine eestpalvest.....	24
2.2.4. Teadmine misjoni rahastamisest.....	26
2.3. Kirikute misjonaarne kompetentsus.....	27
2.3.1. Misjoniorganisatsioonide panus.....	28
2.3.2. InnerMissioni mudel.....	30
3. Eesti kristliku noore misjoniteadvuse analüüs.....	32
3.1. Enesekohaste küsimuste analüüs.....	32
3.2. Noore misjonaarse profiili analüüs	35
3.3. Misjoniteadvusega seotud hoiakute ja informeerituse analüüs.....	45
4. Noorte misjoniga seotud hoiakute analüüs.....	50
Kokkuvõte.....	61
Summary.....	66
Kasutatud kirjandus.....	68
Lisad.....	71

SISSEJUHATUS

Diplomitöö „Eesti kristliku noore misjoniteadvus” on uurimus tänapäeva noorte misjonialastest teadmistest, teadvusest ja valmidusest misjonitööks. Teema valik on tingitud soovist hinnata misjonipotentsiaali tänapäeva noorte elus.

Kristlik noor vanuses 14-25 aastat on üles kasvanud juba taasiseseisvunud Eestis. Tema usulised kogumused on välja kujunenud uutes tingimustes toimiva kiriku rüpes. Nende ei ole enam tegemist nõukoguliku ateistliku ümbrusega ja vajadusega oma usku peita selle säilitamise nimel. Kuid ka pärast taasiseseisvumist jätkub ühiskonnas inertsina üldine usuvastane toon, kuigi usuvabadus on riiklikult igal viisil kaitstud. Nii võib siis juhtuda, et avalikus elus kohtab kristlik noor teatavat turvalisust või isegi respekti, kuid privaatses elus ei ole ta kaitstud vaenulikkuse eest. Ka tänane kristlik noor peab oma usu eest võitlema.

Sama noor nagu on Eesti uue põlvkonna usuline kogemuse, on seda ka kiriku misjonitöö kogemus. Kui tänapäeva kristlik noor teeb alles oma elu esimesi katsetusi usulistes väljendustes, siis võiks Eesti kirik siiski juba midagi olla õppinud ligi 20-aastase perioodi järel. Kirik vajab nüüd misjonitöö tegijaid, selleks et püsida evangeeliumi kuulutajana Jumala tahtes. Kiriku ülesanne praeguste võimaluste juures on oma noori innustada, välja õpetada, läkitada misjonitööle ja varustada.

Kes on Eesti noor kristlane ja kust teda leida? See on olnud küsimuseks ka käesoleva töö ettevalmistuse faasis. Enamasti liigub noor oma ja teiste koguduste noorteõhtutel. Tänapäeva noor ongi enamasti liikuv ja see on talle andnud oikumeenilise maailmavaate koos avatusega uute väljakutsete suhtes. See osutub kindlasti tema misjoniteadvuse kujunemise jaoks väga soodsaks lähtekohaks.

Asudes uurima Eesti kristliku noore misjoniteadvust on osutunud vajalikuks läbi töötada misjoniteoloogilised põhiprintsiibid, tutvuda kaasaegsete misjonidokumentidega ning teha mõningast eksegeetilist tööd. Seda tingib vajadus olla ette valmistatud, et suuta

võimalikult tõetruult ja mitmekülgsealt analüüsida noorte poolt antavaid vastuseid. Kuigi noortel puudub süstemaatiline misjoniharidus, on nad kindlasti kokku puutunud mitmete misjonimõtete ja -ideedega ning see peegeldub ka nende poolt antud vastustes, kui neid osata märgata ja üles leida.

1) Töö eesmärk ja ülesehitus

Töö eesmärki võib sõnastada lähema ja kaugema eesmärgina. Lähem eesmärk on reflekteerida ankeetküsitluste tulemusi misjoniteoloogiliste arusaamade valgel. Teine eesmärk on kaugemaleulatavam kui seda oleks ainult statistiliste analüüside esitamine. Kaugemaks eesmärgiks on teada saada seda, mida noor võibolla isegi ei oska otsesõnu öelda, ja selleks on a) uurides tema misjoniteadvust hinnata tema misjonivalmidust, b) uurida kogudusepoolset mõistmist noore olukorrast ja ka vastupidi noore usaldust koguduse vastu seoses misjoni-ideedega, c) kas meie keskel on tulemas uusi misjonäre?

Diplomitöö eesmärgist tulenevalt on töö jaotatud neljaks peatükiks:

- I. Misjoniteoloogiline alus;
- II. Misjoniteadvuse määratlemine;
- III. Eesti noore misjoniteadvuse analüüs;
- IV. Noorte misjoniga seotud hoiakute analüüs.

Misjoniteoloogilise aluse uurimine on vajalik selleks, et kirjeldada nüüdisaja misjoniteoloogiat, teha selle suhtes tarvilikke üldistusi ning luua teoreetiline koordinaadistik, mille taustal on võimalik hinnata Eesti noorte poolt antud vastuseid. Misjoniteoloogiline peatükk on üles ehitatud sellisel kujul, et enne misjoni defineerimisele asumist, täpsemalt defineerimise võimalustele osutamist on arutletud nende tingimuste üle, mis kõige enam mõjutavad misjonimõistet nüüdisajal.

Peatükk misjoniteadvusest puudutab misjoniteooria praktilisi küsimusi, nagu misjonistrateegia, selle mõistmine ja selle sotsioloogilised ning psühholoogilised aspektid. Nende teemade puhul ei ole mindud religioonipsühholoogiasse ega religioonisotsioloogiasse

sügavuti; selle asemel on püütud kirjeldada misjonisituatsiooni, nii nagu see võiks paista tänase kristliku noore vaatevinklist. Misjoniteadvus kujuneb välja konkreetsete teadmiste pinnal, aga ka eeskujude järgi, mida noor näeb oma kirikut ja kogudust tegevat.

Kahe viimase peatüki sisu moodustab ankeetküsitlustest saadud andmete analüüs. Analüüsimist on viidud läbi erinevatel tasanditel. Selleks, et saada pilti ankeetküsitluses vastuseid andnud noorest, on analüüsitud noorte enesekohaseid vastuseid: tema vaimulikku kujunemist ja vaimulikku kogukonda. Seejärel toimub noore misjonaarse profiili uurimine ning lõpuks ka tema misjoniteadvuse väljenduste analüüs. Väärtuslikuks materjaliks on noorte poolt vabalt sõnastatud mõtted, mis on süstematiseeritud ja koondatud viimasesse peatükki.

2) Töö metoodika

Töö metoodiline kulg jaotub kaheks: teoreetiline uurimus ning empiiriline osa.

Teoreetilises osas on võetud vaatluse alla misjonimõiste ja misjoniteadvus. Hinnates püstitatud eesmärke, on selge et nüüdisaja misjoniteoloogia kirjeldamine selle mitmekesisuses osutub suhteliselt tömahukaks ülesandeks. Selleks et töö piiratud aja ja mahu juures hankida vajalikud teadmised, on töö käigus püütud teha mõningaid üldistusi ning määrata teoloogilisi koordinaadistikke. Seda tehes on autor jäänud kindlaks evangelikaalse misjoninägemuse juurde. Misjonist rääkimisel on vajalik jälgida, et mõisteid kasutataks piisavalt diferentseeritult, kuid ometi nii, et säiliks avarama misjoni mõistmise võimalus. Avaram misjonimõiste oskab näha problemaatikat nii välismisjoni kui sismisjoni kontekstis ning otseses seoses nii evangelisatsiooni kui sotsiaalse tegevusega.

Töö empiirilise osa eeltöö on seotud ankeetküsitluse läbiviimisega: küsimustiku koostamine, laialijaotamine ja kogumine. Empiirilise uurimuse läbiviimiseks on koostatud 4-leheküljeline küsitlusankeet, mis on täielikult esitatud Lisa 1 all. Neid levitati lootuses leida piisav arv vastajaid piisavalt erinevatest usulistest traditsioonidest, selleks et statistiline analüüs osutuks objektiivseks. Küsitlus viidi läbi aastatel 2006-2007. Küsitlusankeeti levitati käest-kätte ning e-posti teel ning täidetult tuli tagasi 92. Neist sobis etteantud vanusepiiridesse – 14-25 eluaastat – 85 vastanut, mille alusel on tehtud ka

käesolev analüüs. Võimatu on siiski välistada, et täidetud ankeete saatsid tagasi pigem misjoni suhtes positiivselt meelestatud noored kui negatiivselt meelestatud.

Eesti noorte suhtumist misjonisse ning noorte misjonialaseid teadmisi on uuritud erinevate statistiliste meetoditega: selleks on kasutatud kvantitatiivset ja kvalitatiivset küsitlust; statistilisi loetelusid. Kvantitatiivsete ankeediandmete täienduseks oli küsitlustes jäetud võimalus ka kvalitatiivsete vastuste andmiseks. Seega koosnes küsitlusankeet erinevatest vastustevariantidest, hinnangutabelitest ning väljadest vabaks isikliku arvamuse esitamiseks. Ankeetandmete analüüsid on esitatud protsentuaalselt ning vajaduse korral ka graafilistes tabelites. Üldiselt võib õnnestunuks hinnata neid vastuseid, kus on selgelt eristunud enamuse vastajate mõned hoiakud, nii et nende võrdlemisel on võimalik märgata üldiseid tendentse ja rõhuasetusi.

3) Allikad

Kättesaadavast misjoniteoloogilisest kirjandusest nii eesti kui inglise keeles on osutunud sobivaimaks John R. W. Stott'i *Kristlik misjon nüüdismaailmas*. Stott kui evangelikaalse misjoniteoloogia *grand old man* on inspireerinud mitmeid hilisemaid misjonidokumente. Täienduseks ja vastukaaluks Stotti teoloogiale on kasutatud oikumeenilises liikumises tuntud misjoniteoloogi Andrew Kirk'i *What is mission?*. Mõistete defineerimisel on olnud kasutada leksikaalsed materjalid, nendest kõige originaalsem Uue Testamendi misjonisituatsiooni selgitamisel on olnud *Dictionary of Paul and his Letters*, ed. Gerald F. Hawthorne etc.

Väga tänuväärseks alliaks oli värskelt ilmunud kogumik *Documenta oecumenica*, mis sisaldab väga olulisi misjonidokumente eestindatud kujul. Kõige enam leidsid kasutust järgmised dokumendid: Lausanne'i leping, 1974; Evangeelium ja kultuur, 1978; Misjon ja evangelisatsioon: oikumeeniline seletus, 1982; Manila manifest, 1989; Misjon ja evangelisatsioon: ühtsuses täna, 2000.

Autorile on teada mitmeid misjonipraktikast lähtuvaid käsitlusi seoses misjoniteadvusega kui programmid misjonialase koolituse läbiviimiseks. Kuid otseselt misjoniteadvust

ennast uurivat materjali on vähe. Seda enam huvipakkuvaks osutus Poola koolilaste hulgas 2005. aastal läbiviidud samateemaline suuremahuline uurimus (vt 2.1.). Poolas tehtud uuringu metoodiline lähenemine misjoniteadvuse määramisel on olnud inspireeriv. Seda sõnastatakse kui „enese identifitseerimist teadmistega Jumala päästeplaanist inimkonna heaks ning valmisolekut aktiivseks osalemiseks selles”.

Eesti misjonisituatsiooni kohta on olnud rohkesti abi Ingmar Kure publikatsioonidest, samuti viimastel aastatel ilmunud uurijate töödest, nagu neid on koostanud Lea Altnurme, Einike Pilli, Toivo Pilli, Pille Valk.

Paratamatult on olnud vajalik kasutada interneti-allikaid, sest niivõrd kiiresti areneva teadusharu puhul nagu misjoloogia ei jõuta kõike aktuaalset trükki anda. Olulised interneti-allikad on *Oomega kursus*, *World Vision* jm (vt 2.2.).

4) Töö hüpotees

Põhjendatud hüpoteesi püstitamiseks on vaja omada piisavalt lähteandmeid. Kuna olulised andmed tulevad autori käsutusse alles ankeetküsitluste analüüsi käigus, on hüpoteesi lõplik sõnastamine jäetud lõppsõna jaoks. Etteruttavalt võiks hüpoteesina omada tähendust arvamus, et noorte kõrge misjoniteadvuse korral väljendub see ka nende suuremas misjonivalmiduses. Kas aga noored ilmutavad piisavat valmisolekut, et see võiksid saada konverteeritud kiriku tegelikuks misjonitööks?

1. MISJONITEOLOOGILINE ALUS

1.1. Misjoni mõistmine nüüdisajal

Kiriku rajamisest peale kuni tänaseni on misjoni mõistmine käinud läbi erinevaid etappe ja arenguid. Tänapäeval on misjoni mõistmine mitmeti erinev arusaamistest eelmisel sajandil. Neid muutusi põhjustanud tegureid võib jaotada kolme gruppi: kontekstuaalsed, ekleisioloogilised ja misjoniteoloogilised.

1.1.1. Kontekstuaalsed tegurid misjoni ümbermõtestamiseks

Oikumeenilistes ja kiriklikes misjonidokumentides viidatakse sageli misjoni kontekstuaalsusele. See tähendab seda, et sõnumiga Kristusest saab jõuda inimeste ja kultuurideni adekvaatselt vaid sel juhul, kui on osatud mõista ühiskondlikke, kultuurilisi jm kontekste. Luterliku Maailmaliidu kõige värskem misjonidokument *Mission in Context* väidab näiteks, et kirik ei saagi eeldada, justkui võiks tema nägemus maailma ja Jumala suhtes olla mingi staatiline, alati ja igas olukorras ühtemoodi kehtiv tõde. Kui kirik hakkab täitma Kristuse misjonikäsku selles, milles „Jumal tahab olukordi ja inimesi muuta, lepitada ja täita oma meelevaldaga”, peab ta igakord uuesti õppima tundma neid inimesi ja olukordi (Context 2004:12).

1980. aastatel kõneldi oikumeenilistes ringkondades palju „vaeste” olukorrast ja vajadusest pöörduda nende poole. „On traagiline kokkusattumus, et suur osa maailma vaesest elukeskkonnast pole kuulnud rõõmusõnumit Jeesuse Kristuse evangeeliumist või pole nad saanud seda vastu võtta, kuna esitamise viisi tõttu pole selles ära tuntud rõõmusõnumit” (ME 2006-a:236). Selles näeb Kirikute Maailmanõukogu (edaspidi: KMN) dokument *Misjon ja evangelisatsioon: oikumeeniline seletus* lausa kahekordset ebaõiglust: Vaesed on a) ebaõiglase majandussüsteemi või poliitilise võimujaotuse ohvrid; b) samal ajal ilma jäetud teadmisest Jumala erilisest hoolest nende vastu.

XXI sajandi kontekstid on üha rohkem globaalse iseloomuga. Ühtaegu ülemaailmsed probleemid, mis kaasnevad infotehnoloogia ülikiire arenguga, ohustades inimeste tervist, tekitades konflikte ja vägivalla kasvu, on samal ajal aga pidevalt muutmas oma kuju. *Misjon ja evangelisatsioon: ühtsuses täna* pöörab globaliseerumisele suurt tähelepanu. „Üleilmastumisprotsessis levivad kiirelt üle maailma lääne kultuuris juurdunud post-modernistlikud väärtused” (ME 2006-b:271). Sellest tulenevalt seisavad kristliku misjoni vaateväljas mitmed uued kontekstid, nagu näiteks elukeskkonna kõlblikkuse säilitamine, eetilised piirid meditsiini jm tehnoloogiate kasutamisel, religioossed pinged kultuuride kokkupuutepinnal. See tähendab, et tähelepanu alla on võetud evangeeliumi ja kultuuri vahelised suhted¹ (ME 2006-b:277j), kristliku kuulutuse ja religioonidevahelise dialoogi küsimused (ibid 280j), misjonitöö oikumeenilise suutlikkuse vajadus (ibid 283j).

Misjon toimub nüüd kõigis maailma paigus üheaegselt, nagu seda väljendas Kirikute Maailmanõukogu misjonikonverentsi loosung 1963. aastal Mexico-Citys – „Misjon kuuel kontinendil”. Üks kõige enam kristlikku kuulutust vajav kontinent on Euroopa, kui „kõigist piirkondadest enim re-evangeliseerimist vajav sekulariseerunud ja urbaniseerunud lääne maailm” (Kurg 2006:194). Euroopa konteksti juurde kuuluvad sellised suured teemad nagu sekulariseerumine, pluraliseerumine, individualiseerumine.

1.1.2. Eklesioloogilised tegurid

XIX sajandi kui Suure misjonisajandi saavutuseks oli uute kirikute tekkimine misjonimaades. Seda eesmärki on peetud silmas kuni 1950. aastateni, mille kohaselt misjonäre saadeti kristliku sõnumiga nendesse maailma piirkondadesse, kus polnud veel kristlikku kirikut. Tänapäevaks on aga nendes misjonimaades sündinud kirikutes üles kasvanud juba mitu põlvkonda järeltulijaid; ning sageli suudavad need kirikud rakendada nn „kolm korda iseseisvuse” printsiipi. See tähendab: isejuhtimist, isemajandamist ja isepaljunemist (Evangeelium 2006:179).²

¹ Vrd „Evangeelium ja kultuur”, *Documenta oecumenica* 2006:158jj.

² Nn *self*-teooria autoriteks on Rufus Anderson ja Henry Venn. Misjonikiriku printsiipi isepaljunemisest on Anderson sõnastanud kui *self-propagation*, Venn kui *self-extension* (Kritzinger 1994:22j).

Noore kiriku suutlikkus ise paljuneda tähendab võimet ise kuulutada evangeeliumit ümbruskonnale, kuni uute misjonäride väljasaatmiseni. Kui seda võib pidada noore kiriku jaoks eesmärgiks omaette, siis näitab see koha kätte ka neile misjonäridele, kes olid saabunud seda kirikut rajama. Kogudust rajama saadetud misjonärile on sellisel juhul avanemas võimalus, et tema töö saab ükskord tehtud ja ta muutub selle koguduse jaoks tema endises ülesandes tarbetuks. Nii tuleb misjonäril liikuda edasi teistele aladele või hakata muutma suhteid kohaliku kogudusega ja alustada teiste ülesannete täitmisega.³ Kui teha analüüs selle kohta, millistes töövaldkondades tegutsevad tänased misjonärid, siis enamik misjonäre on hõivatud koguduste juures mitmete abitöödega või sotsiaaltööga; vaid 7% kogu maailma misjonäridest tegeleb veel nn pioneeritööga nendes maades, kus puudub kristlik kirik, ülejäänud 93% töötavad juba evangeliseeritud piirkondades (Manila 2006:263).⁴

Milline on sel juhul misjonäre saatva kiriku suhe misjonäre vastuvõtva kirikuga? Kindlasti peaks jätkuma noorte kirikute toetamine ja abistamine seal, kus seda abi vaja läheb. See abistamine saab olla õnnistusrikas vaid siis, kui see toimub misjonäri „alandlikkuses” – nii näeb seda Lausanne’i liikumise dokument „Evangeelium ja kultuur”: „Me kahetseme rumalust, mis arvab, et meil on olemas vastused kõigile küsimustele ja et meie ainus roll on õpetada” (Evangeelium 2006:171). Kuid mitte igasugune alandlikkus ei tule kasuks misjonile ega noortele misjonikirikutele. Näiteks sai 1980. aastate oikumeenilises liikumises populaarseks nn misjoni moratorium. Moratoriumi idee võttis kokku „Misjon ja evangelisatsioon: oikumeeniline seletus”: selle eesmärk on „misjonäride ja ressursside saatmise ja vastuvõtmise peatamises vähemalt mõneks ajaks üle rahvuslike piiride selleks, et edendada iga kiriku identiteedi taastumist ja kinnitamist, keskendumist misjonile omaenda asukohas ning vabadust uuesti läbi mõelda traditsioonilised vahekorrad.” Lisatakse, et „moratorium ei tähenda misjonikutsumuse lõppu ega kohustust mitte varustada misjonitööd ressurssidega. Pigem tähistab

³ Venn on rääkinud seoses sellega misjoni „eutanaasiast”. Sellega tahab ta misjonäridele selgitada, et nad peaksid peaks oma alustatud töö andma nii ruttu kui võimalik üle kohalikule kogudusele ning ise liikuma edasi uutele misjonipõldudele. Selles mõttes siis peab misjonär juba oma töö alguses teadma, et tema kohaloleku vajalikkus peabki „välja surema”, selleks et kogudus saaks võtta üle vastutuse.

⁴ Mitte alati ei väljenda see protsent pioneeritöö-faasi lõppu, sest on maailma piirkondi, kuhu misjonäridel puudub ligipääs. Näiteks ainult 6% kogu maailma misjonäridest töötab islamimaades, kus elab 1/3 kõigist mitte-kristlastest – Johnstone 2001:14.

see vabadust uuesti läbi vaadata praegused ettevõtmised ja näha, kas selle jätkamine, mida me oleme nõnda pikka aega teinud, on ikka tänapäeval õige misjoniviis.” (ME 2006-a:239.) Õnneks ei ole see moratoriumi-üleskutse kunagi käiku läinud, ükskõik kui põhjendatud oleksid need kaalutlused.

Uued ettepanekud pühenduda koguduste rajamisele misjonitöös tehti Jim Montgomery algatusel ja on kokku võetud DAWN – *Discipling a Whole Nation* – strateegias. DAWN-strateegia väljatöötamine lähtus situatsioonist, kus püüti arvesse võtta asjaolusid, et

- a) pärast suurt misjonisajandit on peaaegu igal maal olemas kristlikud kirikud koos kohalike juhtidega;
- b) aga sellele vaatamata puudub misjonäridel juurdepääs 65% elanikkonnast ning see protsent võib veelgi tõusta;
- c) misjonäri saatmine ülemeremaadele on seotud suurte kuludega rahaliselt ja ajaliselt⁵ (Montgomery 1989:8).

Montgomery arvab, et maailma misjoneerimise saaks lõpuni viia viisil, kus võib läbi ajada väiksema arvu misjonäridega, kui nende põhitegevus on suunatud väikeste osadusgruppide rajamisele igal maal ja iga rahva keskel. Need grupid peavad olema suutelised iseseisvalt evangeeliumi edastama ja kiiresti paljunema, kuni kogu maa saab kaetud kristlike „raku”-gruppidega, nii et igas asutatud punktis oleks evangelikaalne kogudus.⁶ Eesmärgi kiiremaks saavutamiseks tuleks mobiliseerida kõik kohalikud kristlikud jõud ja suunata nad oikumeenilisele koostööle. Sellisest uuest eklesioloogiast kaasaja misjonis – „piisava arvu koguduste rajamisega” – annab eestindatud ülevaate „Oomega kursus”.⁷

⁵ Montgomery arvutab, et ühele ameerika misjoniorganisatsioonile läheb üks misjonäripere maksma 50 tuhat dollarit aastas, kui võtta kokku kõik kulud ja aeg: 2 aastat finantseerimise leidmiseks, 2-4 aastat keele ja kultuuri õppimiseks, lisaks organisatsiooni enese kui ka misjonijaama ülalpidamiskulud, ning lõpuks selle reaalsusega arvestamine, et pärast esimest kodumaapuhkust suurem osa misjonäre misjonimaale enam tagasi ei lähegi.

⁶ DAWN algusaegadel unistati koguduste rajamisest tihedusega üks evangelikaalne kogudus iga 500-1000 elaniku kohta, mis teeb ülemaailmselt kokku 7 miljonit uut vajaminevat kogudust (Montgomery 1989:170).

⁷ Vt <http://www.ekklesia.ee/oomega/>.

1.1.3. Misjoniteoloogilised tegurid

Misjon ei ole mõõdetav ainuüksi konfessionaalsete edusammudega kirikute istutamises kirikuvõõrasse keskkonda, vaid misjoni eesmärgid on palju globaalsemad. Misjoni eesmärkide teoloogiline ümberhindamine on seotud kolme uue mõiste kasutuselevõtmisega – *missio Dei*, holistlik misjon ja oikumeeniline misjon.

Missio Dei-kontseptsiooni võidukäiku seostatakse Rahvusvahelise Misjoninõukogu maailmamisjoni konverentsiga Willingenis 1952. aastal. Selle uue paradigma kohaselt ei ole misjoni puhul lähtekohaks kirik, vaid Kolmaina Jumala plaan ja töö tema loodud maailmas. Misjon ei kuulu kirikule, vaid Jumalale. Jumal on misjonär (Bosch 1991:427). Kirikut nähakse nüüd toimivana selles maailmas osalemise kaudu Jumala kõikehaaravas misjonis. Kui kirikud on alandlikult osalemas Jumala töös, siis ei ole neil vaja muretseda nende endi tegevuse nähtavate tulemuste pärast; kui evangelisatsiooni tagajärjel tekib hoopis uus, emakiriku kultuurist erinev sotsiaalse elukorralduse ja jumalateenistuse vorm, ei ole see kaotus, vaid võit Jumala riigile (Kurg 2006:197).

Pärast Willingeni konverentsi hakkas *missio Dei* kontseptsioon arenema kahes erinevas suunas. Üks suund kinnistus evangelikaalses liikumises, *resp* Lausanne'i liikumises ning tugineb holistlikkuse printsiibile. Teine suund sai omaseks 1960. aastate oikumeenilisele liikumisele ning võeti teoreetiliseks aluseks uuele liberaalsele ja universalistlikule misjoniteoloogiatele. Selle kinnituseks töötati välja KMN Uppsala assamblee toimumise ajaks 1967. aastal kontseptsioon „Kirik teiste jaoks”. Johannes C. Hoekendijk, kes seda suunda esindas, esitas Karl Barthile ja Dietrich Bonhoefferile toetudes radikaalseima mõeldava seisukoha, et „kirik toimib ainult maailmale Jumala riigi kuulutamise aktis” (ibid).⁸ Ehk siis, kui kirik pole end mõistnud jäägituna misjoni funktsioonis toimivana, on ta apostolaadi instrumendina täiesti kõlbmatu.

Hoekendijkile vaidlesid paljud vastu. Lesslie Newbigin ütleb, et „kirik on enam kui vaid instrument inimeste tegemisel kristlasteks”; kirik on eelkõige „osadus Püha Vaimus,

⁸ „Kirik on olemas *in actu apostoli*”. Hoekendijki lööksõna oli *shalom*, millesse Jumal kutsub maailma, keda ta armastab (Kirk 2002:14) ja maailma aitamine sellesse *shalomi* minemiseks oleksi kiriku apostolaadi üleanne.

mis esitab piltlikult seda, milline on meie tulevane pärand” Jumala riigis. Vastu vaidleb ka Stephen C. Neill ja Hans-Werner Gensichen, kes küsib, et kas sellise kontseptsiooni konsekvantne järgimine ei vii lõpuks absurdini, kus kiriku olemasolu kahtluse alla seadmisega lakkab toimimast ka kiriku funktsioneerimine mis tahes misjonitegevuse jaoks; kas ei peaks pigem kriitiliselt ümber hindama mõlemaid – nii kiriku kui misjoni struktuuriküsimusi? (ibid 198).

Missio Dei mõistmine misjoni „holistlikkuse” suunas peab silmas lepituse toomist inimelu kõikidele tasanditele ning vastutust kogu Jumala loodu eest: misjon on kõik see, kuhu Jumal oma kiriku saadab – kuulutama, otsima dialoogi ja isetult teenima. Selline misjonist arusaamine tundub iseenesestmõistetav, kuigi holistliku misjoniteoloogia tekkimine on ajalooliselt tingitud ühest konkreetsest ideoloogilisest kokkupõrkest seoses misjoni eesmärkide sõnastamisega. Ühelt poolt rõhutasid progressiivsed ringkonnad ülitugevalt sotsiaalset evangeeliumi (*social gospel*) koos sotsiaal-poliitiliste programmidega ning teiselt poolt rõhutasid evangelikaalsed ringkonnad omakorda evangeelse kuulutuse primaarsust (Kurg 2002:7). Sellele dilemmale lahenduse otsimise käigus jõutigi avarama, „holistliku” misjoni sõnastamisele. *International Missionary Council* raport, mis koostati Jeruusalemmas 1928, ütleb et misjon on nii evangelism kui ka sotsiaalne parendamine, nii individuaalne kui ka sotsiaalne lunastus (Kirk 2002:5). 1974. aastal koostatud Lausanne’i lepingus väljendati seda avaramat misjonimõistmist ning see sai 1989. aasta Manila manifesti üheks keskseks sõnumiks: „Kinnitame, et me peame Jumala armastust ilmutama nähtavalt, hoolitsedes nende eest, kes on ilma jäetud õiglusest, väärikusest, toidust ja peavarjust.” Seda seisukohta selgitatakse 4. peatükis: „Kui kuulutame Jumala armastust, tuleb meil armastusega teenida. Kui kuulutame Jumala riiki, tuleb meil juhinduda õigluse ja rahu nõudeist. /.../ Meiegi oleme tänapäeval kutsutud ühendama sõnad ja teod. Alandlikus vaimus tuleb meil jutlustada ja õpetada, pöetada haigeid, toita näljaseid, aidata vange, toetada puuduses olijaid ja toimetulekuraskustega inimesi ning vabastada rõhutuid.” (Manila 2006:254j).⁹

⁹ Anželika Mähari bakalaureusetöö „Evangelism ja sotsiaalne vastutus nüüdisaegses oikumeenilises diskussioonis” aastast 2005 jõuab tõdemuseni, et kõigele holistlikkusele vaatamata jääb kiriku misjoni ülesandes primaarseks evangeelne kuulutus (Mähar 2005:81).

Misjoni oikumeenilisuse põhimõte on leidnud tunnustust nii oikumeenilistes ringkondades kui ka evangelikaalide hulgas. Seda toetavad kaks mõttekäiku:

a) Kaasaegne oikumeeniline liikumine on tekkinud XIX sajandi kui „suure misjoni-sajandi” tulemusena. Nii tunnistab *Misjon ja evangelisatsioon: ühtsuses täna*: „Oikumeenilise liikumise juured on misjoniliikumises, kuna tänane kiriku otsing ühtsuse järele sai alguse misjonitegevuse raames” (ME 2006-b:266). Euroopa Kirikute Konverentsi ja Euroopa Piiskopikonverentside Nõukogu ühine avaldus *Charta oecumenica* aastast 2001 ütleb: „Euroopa kirikute kõige tähtsam ülesanne on ühine evangeeliumi kuulutamine kõikide päästmiseks nii sõna kui teoga” (Charta 2006:151). Paraku on nendele suurepärasele deklaratsioonidele tegelik koostöö misjonis ja evangelisatsioonis kohalikul tasandil peaaegu olematu. Takistuseks „kogu Jumala rahva üheskoos evangeeliumi vahendamisele” on *Charta oecumenica* arvates näiteks nii „inimlik süü, armastuse puudumine ning sagedane usu ja kiriku kuritarvitamine poliitilistel eesmärkidel” kui ka „kokkuleppimatus, kahjustav konkurents ja uute jagunemiste oht” (ibid). Niisiis on oikumeenilise jätkusuutlikkuse võti ikkagi ühise misjoni võimekuses.

b) Oikumeenia pole olemas ainult oikumeenia enese pärast, vaid selle kõrgem eesmärk peitub misjonis. Oikumeeniline liikumine on võtnud oma juhtmõtteks Jeesuse palve Jh 17:21: „...et nad oleksid üks, et maailm usuks, et sina oled mind läkitanud.” See seisab kirjas KMN asutamisdokumendis 1948. aastast, ja sellega on väljendatud tõsiasja, et oikumeeniline koostöö puudulikkus on kahjustanud ja võib ka edaspidi kahjustada Kristuse evangeeliumi usutavust maailma silmis (Kaldur 2006:10). Kui see Jeesuse ütlus on tõsi, siis on tõsi ka see, et need kirikud, kes tõrguvad oikumeenilise koostöö vastu, tõrguvad ka selle evangeeliumi vastu, mida meid on saadetud kuulutama.

1.2. Misjoni defineerimise võimalused

1.2.1. Misjoni defineerimine holistlikkuse printsiibist lähtudes

XXI sajandi alguseks oli saavutanud üldise tuntuse nn holistliku misjoni mõiste. John Stott'ile toetudes võib seda kõikehõlmavat misjonit väljendada valemi abil: misjon=kuulutus+teenimine (Kurg 2002:7). Seejuures tõrjub Stott väärastunud vaadet, nagu võiks sotsiaalset tegevust vaadelda evangelisatsiooni vahendina (Stott 2002:31); need kaks on partnerid misjonis (ibid 33); misjonitöö prioriteediks jääb aga evangelisatsioon (ibid 42). Oikumeenilises misjoniteoloogias on seesama arusaam viidud ühendusse oikumeenilise liikumise nelja dimensiooniga, nii nagu neid dimensioone sõnastati KMN New Delhi assambleel 1961. aastal ning korratakse pidevalt mõisteid – *kerygma*, *diakonia*, *leiturgia*, *martyria*. „Misjon ja evangelisatsioon: ühtsuses täna” defineerib: „Misjon kannab endas holistlikku tähendust – see on evangeeliumi kuulutamine läbi sõna (*kerygma*), teo (*diakonia*), palve ja jumalateenistuse (*leiturgia*) ning läbi igapäevase tunnistamise kristlikus elus (*martyria*); õpetamine kui inimeste ülesehitamine ja toetamine nende suhetes Jumalaga ja kaasinimestega; ning tervendamine terviklikkuseks ja lepituseks, et siseneda *koinoniasse* – osadusse Jumalaga, inimestega ja kogu looduga (ME 2006-b:267).

1.2.2. Misjoni inkarnatsiooniprintsiip

Jeesus ütleb Johannese evangeeliumis oma jüngritele: „Nii nagu Isa on läkitanud minu, nõnda saadan ka mina teid” (Jh 20:21). Selles misjoniläkituses võib näha misjoni inkarnatsiooniprintsiipi. See tähendab misjonit „Jeesuse viisil” – just nii nagu tema sai inimeseks inimeste pärast ja „meie päästmiseks”, nagu ütleb Nikaia usutunnistus. Jeesus võttis omaks meie inimsuse, meie liha ja vere, meie kultuuri, saades üheks meie seast, kogedes meie nõrkusi, kannatusi ja kiusatusi. Ta andis end isetuks teiste teenimiseks ja tema teenistus omandas palju erinevaid vorme vastavalt inimeste vajadustele. Ta isegi kandis meie pattu ja suri meie surma. Filipi kirja hümniga järgi ta loobus oma taavalikust aust ja võttis omaks sulase rolli, samal ajal jutlustades ja kuulutades head sõnumist

Jumala riigist, seletades selle riigi tulekut ja olemust, juhatades, kuidas sellesse siseneda ning kuidas see levib (Fl 2:5-8).

Nüüd saadab ta meid nõnda, nagu Isa saatis tema. Ta saadab meid „maailma”, et me samastaksime end teistega nõnda, nagu tema samastas end meiega (kaotamata seejuures oma identiteeti). Lausanne'i leping sõnastas selle misjoniprintsiibi järgmiselt: „Kinnitame, et Kristus saadab oma lunastatud rahva maailma, nõnda nagu Isa saatis tema. See läkitus kutsub meid tema eeskujul sama sügavalt ja ennastohverdavalt liginema maailmale.” (Lausanne 2006:217).

Seetõttu on meiegi misjon teenimise misjon – tema alandlik meel peab olema meilgi (Stott 2002:29). „Omada Kristuse meelt tähendab tunnistada inimolendite väärtust ja võtta nende teenimist kui suurt privileegi” (Evangeelium 2006:172).

1.2.3. Misjon kui transformatsioon

Matteuse misjonikäsk „tehke jüngriteks kõik rahvad” (Mt 28:19) viitab kaugematele eesmärkidele, kui seda on evangelisatsioon. Jüngriteks tegemine tähendab rohkemat kui vaid isiklik pöördumine, vaga elu ja eetilised hoiakud. Jüngriteks saanud rahvas esitab väljakutse korrumpeerunud võimule, üritab luua paremat ühiskonnakorda jne. Olla jünger tähendab välja elada Kristuse ligiolu maailmas. Nii on Kirk'i järgi jüngritekstegemises peidus ka ühiskonna transformatsiooni motiiv (Kirk 2002:6). Rahva saamisel jüngriteks hakkab muutuma ka ühiskond.

2005. aasta evangelikaalne dokument Transformational Covenant defineerib: „Misjon kui transformatsioon on esile kerkinud kui uus paradigma XXI sajandi alguses. Me elame langenud, moondunud maailmas, mis vajab transformeerumist. Indiviidid on kutsutud vastama Kristuse kujule. Kirikud on kutsutud uuenema ja reformeeruma, et joonduda Jumala suuremate eesmärkidega. Linnad ja rahvad peavad muutuma.” (Kaldur, Teder, Kurg 2006:144) Evangeeliumil on erakordne kultuurilooma võime. Kui kirik kus tahes kultuurikontekstis laseb end juhtida nendest evangeeliumi omadustest, seal hakkab ilmnema tema maailmamuujev ja kultuuri loov jõus. (ibid, 143)

Ka KMN assamblee 2005. aastal Porto Alegres pani peateemaks: „Jumal, oma armus, muuda maailm!” Siiski see assamblee ei pööranud niivõrd tähelepanu kuulutusele, vaid jäi peatuma idee juurde, et „panustada end täielikult selle maailma teenistusse” (ibid). Siin aga kaob ära selgus, kas maailma püütakse muuta rahvaste jüngriteks tegemise läbi või peetakse silmas kiriku panust selle maailma elu mõningaks parandamiseks.

Tõenäoliselt kulgeb siin veelahe erinevate misjoni eesmärkide vahel: kas a) muuta maailm Jumala tahte kohaseks rahvaste tegemisel jüngriteks, või b) mõelda muutumise all kõikehaaravat transformatsiooni, milles ka kirik ise peab muutuma. Seda esimest eesmärki peab silmas klassikaline evangelikaalne liikumine; seda teist eesmärki aga KMN vaimus oikumeeniline liikumine. Näiteks mõtleb transformatsiooni all baptisti misjoniteoloog Nigel Wright kiriku misjoniülesandena ühiskonna palge muutmist koos kõige selle taastamisega, mis on läinud kaduma: loodus- ja inimkeskkond, tehes seda selles ühiskonnas kooselamisega – mööndusega end selle eest vastutavaks tegemisega (Pilli 2005:235). Kuid niisugune transformatsiooni-eksperiment võib lõppeda sellega, et see võib viia uuele kiriku ristilöömisele, sest seda vastutust ei suuda kirik niikuinii kanda.

Probleem ei ole mitte selles, et kirik peaks püüdma säilitada oma *status quod* ja mitte laskma end maailma poolt mõjutada. Kiriku väline kuju muutub paratamatult, aga mitte muutumine ise kui selline ei ole kiriku misjoni eesmärk või enese sobitamine muutuvasse maailma. Kiriku väljakutse seisneb esmalt selles, et edastada sellist evangeeliumi, milleks on võimalus ainult Kristust järgival kirikul ja mitte ühegi teisel. Sellest tulenevalt kuulutab kirik Jumala riiki, kus kehtib Jumala valitsus, ja võibolla saab sellest kasu ka praegune inimühiskond, kui ta võtab evangeeliumi kuulda.

1.2.4. Misjon ja evangelisatsioon

Kuna mõisted „misjon” ja „evangelisatsioon” kipuvad mõnikord oma kirjelduste poolest kattuma, on asjakohane vaadelda nende suhteid. Näiteks Edinburghi I Maailmamisjoni konverents aastal 1910 mõistis misjoni ülesandena „Maailma evangeliseerimist meie põlvkonna jooksul” (Kurg 2006:195) ja ka Manila II Lausanne’i kongress näis misjonit

samastavat evangelisatsiooniga, kui kongressi loosungiks pandi: „Kogu evangeelium kogu maailmale kogu kiriku poolt” (Manila 2006:251).

Seevastu *Misjon ja evangelisatsioon: ühtsuses täna* jätab evangelisatsioonile tema klassikalise tähenduse, eristades seda misjonist nõnda: „Evangelisatsioon ei välista küll misjoni erinevaid dimensioone, osutab aga täpselt ja sihipäraselt evangeeliumi kuulutamisele, sealhulgas isiklikule pöördumiskutsele, saamaks uut elu Kristuses ja olemaks Kristuse järgija” (ME 2006-b:267). Ka Lausanne’i leping oli John Stott’i teoloogia kohaselt defineerinud evangelisatsiooni kitsamas tähenduses, vaid evangeeliumist enesest tulenevalt: „Evangeliseerida tähendab levitada rõõmusõnumit sellest, et Jeesus Kristus suri meie pattude eest ja äratati surnuist, nagu ütleb Pühakiri, ning valitseva Issandana pakub ta nüüd pattude andestuse ja Vaimu vabastavad annid kõigile, kes parandavad meelt ja usuvad” (Lausanne 2006:216, vrd Stott 2002:48,67).

Käesoleva töö empiirilises uurimuses on kasutatud veel lisaks mõistet „sisemisjon”. Selle all ei ole mõeldud üksnes sotsiaalabi andmist, vaid misjonit omal maal selle laiemas tähenduses.

2. MISJONITEADVUSE MÄÄRATLEMINE

2.1. Misjoniteadvuse mõiste

Mõistet „teadvus” saab avada läbi krk *syneidesis* ja lad *conscientia* kui „teadmine, teadlik olemine”, kui tegelikkuse äratundmine viisil, et „inimene on teadlik oma teadmisest ja tegemistest” (Maurer 1983:900). Psühholoogias ja sotsioloogias tähendab “teadvus” enamasti “psüühiliste toimimiste ja seisundite eneses-olemist, kognitiivsetest elamustest teadlik olemist” (Wesoly 2005:45). RGG kinnitab mõiste „Bewusstsein” juurde, et see osutab kristlikus traditsioonis „teadvuse”-mõiste rakendusele seoses piibelliku „südametunnistuse”-mõistega (Anz 1986:1113).¹⁰ Inimene saab tõeteadlikuks omaenese olemise õigsuse või väärusel kohta oma südametunnistuses. Selliselt toimiv teadvustus eeldab aga Jumala tahte tundmist, ning sellise seletuse põhjal saab omakorda öelda, et südametunnistus oma konkreetsel kujul on alati „südametunnistus Jumala ees” (ibid).

Syneidesis sünonüümsed tähendused koos – teadmine ja südametunnistus – annavad aluse „misjoniteadvuse” näitlikustamiseks Uues Testamendis apostlite kirjades. Rm 9:1-4 räägib apostel Paulus evangeeliumi kuulutamisest kui südametunnistuse ajendist Pühas Vaimus. 2Kr 1:12 kiitleb Paulus, et ta on käitunud oma südametunnistuse kohaselt, kuulutades evangeeliumi Korintose kogudusele.

Kuna südametunnistus toimib iseseisva kohtumõistjana inimese käitumise üle,¹¹ võib teda nimetada ka tunnistajaks palju avaramas tähenduses; näiteks: „minu südametunnistus hoiab mind tunnistajana” (Rm 9:1) (Gundy-Volf 1993:154). Sellisest tunnistamisest räägib ka apostel Peetrus: „Sest see on arm, kui keegi südametunnistuse pärast Jumala ees talub viletsust, kannatades süütult” (1Pt 2:19). Selline avaldus vastab oikumeenilisele arusaamale tunnistamisest kui *martyria*’st. (vt 1.2.1.). Sest südametunnistuse pärast on

¹⁰ συνειδησις – südametunnistus, teadlikkus; συννοια – kaasa-teadmine, teadlik olemine (Hahn 1979:555).

¹¹ Südametunnistust võib näha kui seost käitumise ja normide vahel (Rm 9:1; 2Kr 4:2; 5:11, samuti 1Kr 10:25, 27).

nad pidanud kuulutama evangeeliumi ja ei ole saanud jätta seda tegemata ka kannatuste ees seistes.

Kui *syneidesis* analüüsida läbi Pauluse ja Peetruse poolt loodud seoste, mis käsitlevad südametunnistust misjonisituatsiooni ühe olulise elemendina, siis võib siit tulenevalt misjoniteadvusest nimetada ka misjonaarseks kompetentsiks. Kirik ja kristlased omavad misjoni alal kompetentsust sel määral, kuivõrd nende misjoniteadvus on valgustatud läbi südametunnistuse.

Käesoleva uurimuse eesmärke silmas pidades võiks misjoniteadvust püüda defineerida eelnimetatud ideedest lähtuvalt. Sel juhul saaks misjoniteadvuse all mõelda

- a) teadmisi misjonist nii laiemas kui kitsamas plaanis;
- b) nendele teadmistele hinnangute andmist lähtuvalt enese sisemisest tõe äratundmisest e südametunnistusest;
- c) ning enese identifitseerimist nende väärtustega, mis väljendub valmisolekus end panustada misjoni heaks.

Seda viimast elementi misjoniteadvuses – enese identifitseerimist teadmistega Jumala päästeplaanist inimkonna heaks ning valmisolekut aktiivseks osalemiseks selles – võttiski Waldemar Wesoly oma uuringutes Poola noorte misjoniteadvuse kohta metodoloogiliseks aluseks (Wesoly 2005:46).¹² Wesoly lähtekohad misjoniteadvuse uurimises on olnud inspireerivad käesoleva töö empiirilise osa kavandamise juures.

¹² Wesoly uuris tema poolt läbiviidud ankeetküsitlustes kolme teemat: a) mida noored poola katoliiklased “näevad” misjonis (ehk mida nad teavad selle kohta); b) kuidas nad seda “hindavad” (ehk mõistavad); c) kuipalju nad end misjoniga identifitseerivad (st aktsepteerivad seda, mida kirik misjoni kohta õpetab) ja kas nad on valmis midagi misjoni jaoks tegema (olema angažeeritud).

2.2. Teadmised misjoni kohta

Et misjoni „südametunnistus” võiks olla äratatud evangeeliumi kuulutamisele, on vaja teadmisi misjoni vajalikkusest. Need annab kõige paremini Piibel seal, kus kõneldakse Jumala päästeplaanist. Samuti on väga olulisel kohal misjoni-idee selgitamine koguduse õpetuses.

2.2.1. Teadmine Jumala plaanist

Seoses Jumala õndsusplaani elluviimisega on siinkohal kolm tähelepanekut:

a) Piibellik misjonikontseptsioon räägib „väljaläkitamisest.” Nii nagu *missio Dei* protsessioonis Jumal-Isa läkitas välja Jumal-Poja ja seejärel Jumal-Püha Vaimu, nii toimis ka Jeesus: juba enne kannatamist läkitati lühikeseks ajaks välja 12 apostlit (Mt 10:16) ja 70 jüngrit (Lk 10:1).¹³ Ülestõusnuna täpsustas ta väljaläkitamise viisi, öeldes et „nõnda nagu Isa on läkitanud minu, nõnda saadan ka mina teid” (Jh 20:21). Nimetus „apostel” tähendab ju „see, kes on läkitatu” või „käskjalg”, see kes esindab selle võimu, kelle poolt on ta läkitatud. Nii on läkitatul meelevald esitada Jeesust ja tema Isa, Püha Vaimu väes.

Marc Spindler arutleb selle üle, et kristlikud kirikud ei ole veel kokkuleppele jõudnud, kuidas see autoriteet võib olla kehtiv tänapäeval (Spindler 1995:127j). Kuidas meie „apostellik meelevald” on seotud Jeesuse ja apostlitega? Meile on teada vaid üksainus kristlik ajalugu, mis ulatub tagasi esimeste apostliteni. Sellest tulenevalt on võimalusi kaks: a) iga kristliku koguduse liige omab misjonikutset (à la Johann Gerhard Onckeni ütlus: „Iga baptist on misjonär!”), või b) jagab Jumal mõnedele Kristuse Ihu liikmetele erilisi armuandeid olla misjonäriks konkreetset viisil (nagu Paulus seda mõistab enese puhul Ef 3:6-8 või Gl 1:11) (Schwarz 1992:110). Viimasel juhul, kui ei ole võimalik

¹³ „Paluge siis lõikuse Issandat, et ta saadaks töötajaid välja oma lõikusele!” (Lk 10:2; Mt 9:38).

osutada väljaläkitatu apostellikule järjepidevusele organisatoorse liini pidi, osutatakse siiski õpetusliku traditsiooni järjepidevuse tingimusele (Lima 2006:78).¹⁴

b) Misjon tähendab tunnistamist Kristuse evangeeliumi traditsioonist lähtuvalt. Kui apostlid ja nende järgijad olid määratud tunnistama, siis see ülesanne sisaldas kahekordset riski (Spindler 1995:130j). Esiteks pidid nad andma tunnistust Kristuse tõelisest identiteedist kui Issandast ja Päästjast, kes valdab ja vahendab oma järgijatele Püha Vaimu väge (Ap 1:8; Mt 28:18; Jh 15:26j). Selle ülesande täitmine jääb riskantseks sel juhul, kui Jeesuse jumaliku identiteedi tõestamine jääb maailma silmis vaieldavaks: maailm ei usu, et Jeesus oli tõesti Jumala poolt saadetud. Teiseks on tunnistamine riskantne seetõttu, kuna see sisaldab kuulutust Jeesuse ülestõusmist – apostlid olid esimesed „tunnistajad Jeesuse ülestõusmisest” (Ap 1:22; 2:32). Nende *kerygma* kvaliteediga tunnistused olid küll sõnum Jumala kuningriigi läbimurdest selles maailmas patust ja surmast uude õndsusesse (Spindler 1995:131), kuid mis tõestab ülestõusmise fakti ennast?

Paulus esitab kindlaid tõendeid oma kirjades ja oma tegevusega, et evangeeliumikuulutus ja evangeeliumisse uskumine toob inimesed pöördumisele ja teeb võimalikuks õigeks-mõistetute eluosaduse Jumalaga (Rm 3:27-31; Gl 3:13-14; 2Kr 5:17-21). Selles avaldus evangeeliumi jumalik meelevald, millele järgnesid imed ja tunnustähed (Rm 15:19). Pöördumine tähendas Pauluse juures „usukuulekuse” väljendust (Rm 1:5; 16:26), mis nõudis paganarahvailt loobumist ebajumalaist ning mille radikaalsus võis seetõttu tuua kaasa kokkupõrke religioossetel ja kultuurilistel tasanditel.

c) Imperatiiv „Tehke jüngriteks kõik rahvad!” (Mt 28:19) näitab, et Jumala päästeplaan on eesmärgistatud, kuid seda eesmärki ei ole nii kerge saavutada. Pärast kristliku misjoni ligi 2000 aastast ajalugu, sh pärast XIX sajandit kui Suurt misjonisajandit ei ole 2/3 praegu elavast inimkonnast Kristust veel vastu võtnud (Manila 2006:263).

¹⁴ Lima dokument kinnitab: „Apostlid kui Kristuse elu ja ülestõusmise tunnistajad ning tema läkitatud on evangeeliumi ja kiriku elu konstitueeriva Kristuse sõnade ja tegude säilitamise traditsiooni vahendajad” (Lima 2006:78).

Luis Bushile kuulub väljend „*Window 10/40*”. See on ala maakeral, mis ulatub 10 kraadist kuni 40 kraadini ekvaatorist põhja poole ja sirutub Põhja-Aafrikast kuni Hiinani.¹⁵ Selles „aknas” elab kui 3,2 miljardit inimest ning seal elavatest inimestest on veel 95% evangeliseerimata. Bryant Myers, *World Vision*’i juht on välja arvutanud, et kristlikest misjonäridest töötavad „10/40 aknas” ainult 1,25%.¹⁶ Niisiis on misjoni-strateegiliselt kõige tõsisemaks väljakutse kohaks „kuulutada evangeeliumi ustavalt, innukalt ja ennastohverdavalt Tema taastulekuni” (Manila 2006:251) just see nimetatud piirkond. Teine, ja mitte vähem tõsine väljakutse misjonitööks asub sekulariseerunud Läänes, endistes kristlikes maades. See uus tekkinud olukord, et Lääne kristlus on oma moderniseerumise tulemusena hääbumas (Johnstone 2001:4), kinnitab veelkord tõsiasja, et evangeliseerimist vajab iga põlvkond uuesti ning et see on „kiireloomuline ülesanne” (Manila 2006:265).

2.2.2. Teadmine koguduse rollist

Missio Dei’le liitub *missio ecclesiae*, mis seisneb kiriku vastutavas rollis misjonitöö eest. Nii võiks öelda, et misjonis osalemine ongi koguduse eksisteerimise üheks põhjenduseks (Kritzinger jt 1994:69). Selline arusaamine, et kirikut ja misjonit ei saa lahutada, on tänapäeval üldiselt tunnustatud; üks ei saa eksisteerida teiseta. Misjon on terve kiriku,

¹⁵ http://1040window.org/what_is.htm.

¹⁶ <http://home.snu.edu/~HCULBERT/1040.htm>

selle kõikide liikmete ülesanne; misjon on kiriku olemus, mitte mingi täiendavalt valitud tegevus väljavalitud kristlaste jaoks.¹⁷

Kirik on nii subjekt kui ka objekt sõnumist, mida ta kuulutab (Kirk 2002:6j). Efesose 3:4j räägib Paulus evangeeliumist kui „Kristuse saladusest, mis on nüüd ilmutatud tema pühadele apostlitele ja prohvetitele Vaimus”. See saladus seisneb selles, et Kristuse lepitustöö läbi – mis ongi „evangeelium” – on juudid ja paganad ühiselt ühe ihu liikmed ning on loodud uus kogukond. Seega kirik ei ole lihtsalt verbaalselt kuulutatud evangeeliumi tulemus, vaid ta ise on osa sellest evangeeliumist.

Kiriku rolli mõistmist kristlikus misjonis peab nüüdne oikumeeniline liikumine üheks tõsiseks proovikiviks: „Näib, et indiviidi peetakse reaalsuse ja eksistentsi ainsaks normiks. /.../ Paljud mõistavad lunastust üksikisiku ja Jumala vahelise asjana ning ei näe selles usklike osaduse ehk kiriku rolli.” (ME 2006-b:275). Tõenäoliselt tuleks just pietistlikes-vabakoguduslikes ringkondades ümber hinnata lunastuse väljendamist individualistlikes terminites, sest Jumala lunastusplaan – mis algab isiklikust pöördumisest – hõlmab ometi tervet kirikut kui kogukonda. Selles kogukonnas saavad päästed ühendatud Kristuse ihuga ning vastavalt Pühakirja tunnistusele just see päästetute kogu saab ühel päeval näha oma Issanda ilmumist (Ilm 19:7).¹⁸ See on tema lõplik lunastus Jeesuses Kristuses (Kirk 2002:7).

2.2.4. Teadmine eestpalvest

Misjonaarne (nn *missional*) kogudus on palvetav kogudus. Alalise, korrapärase eestpalve kaudu on kõik liikmed, nii noored kui vanad, kaastöölised misjonis (Oomega 1:3).

Õpetus misjonist peab olema seotud õpetusega palvetamisest. Suurim eeskuju on siin Jeesus ise, kui ta avas jüngerite silmad nägema maailma vajadusi (Mt 9). Jeesus asetab

¹⁷ Veel XIX sajandi misjon oli kantud peamiselt interkonfessionaalsete misjoniorganisatsioonide poolt. Misjonit kui terve kiriku põhiülesannet on hakatud uuesti mõistma alles XX sajandil. Selleks, et rõhutada kiriku misjonlikku eksistentsi, on viimastel aastatel võetud kasutusele kiriku kohta kasutatav termin *missional* (Context 2004:9).

¹⁸ Seetõttu ei saaks ka evangeelsed kristlased kõrvale lükata kirikuisade õpetust *extra ecclesiam, nulla salus est*.

jüngrid olukorda, kus nad nägid rahvahulka, inimeste piina, haigusi ja võõrdumist. Mt 10 on kõneldud, kuidas Jeesus saatis nad välja, andis neile meelevalda kurjade vaimude üle, meelevalda kuulutada ja tervistada, juhendades neid hoolikalt, kuidas seda kõike teha ja kuidas vastavalt olukorrale käituda. Kuid enne jüngrite väljasaatmist õpetas Jeesus neid: „Lõikust on palju, töötajaid vähe. Paluge siis lõikuse Issandat, et ta saadaks töötajaid välja oma lõikusele!” (Mt 9:31-38).

Apostel Paulus uskus, et palve on lahutamatult seotud evangelisatsiooniga ning koguduste rajamise tööga. Ta palvetas ise ning julgustas noori kristlasi palvetama evangeeliumi leviku pärast. Näiteid selle kohta leidub mitmetes apostli kirjades:

"Vennad, minu südamesoov ja eestpalve Jumala poole Iisraeli laste eest on, et nad pääseksid" (Rm 10:1).

"Ja palve ja anumisega palvetage igal ajal Vaimus ning selleks valvake kogu püsivusega ja eestpalvetega kõigi pühade eest..." (Ef 6:18).

"Olge selleks valvel kõige püsivusega ning eestpalvetega kõigi pühade eest ja minugi eest, et mulle antaks arukust, kui ma avan suu, julgelt teada anda evangeeliumi saladust, mille käskjalana ma olengi ahelais, et ma selles julgust saades hakkaksin rääkima nii, nagu ma pean" (Ef 6:18-20).

"Palvetage püsivalt, valvake tänapalves! Palvetage ühtlasi ka meie eest, et Jumal avaks meile sõna ukse kuulutada Kristuse saladust, mille pärast ma ju olen ahelais, et ma seda oskaksin avaldada nõnda, nagu ma pean rääkima." (Kl 4:2-4).

"Viimaks veel, vennad, palvetage meie eest, et Issanda sõna leviks ja kirkastuks nõnda nagu teiegi juures ning et meid kistaks välja üleannetute ja kurjade inimeste käest. Sest usku ei ole kõikidel. Aga ustav on Issand, kes teid kinnitab ja kurja eest hoiab." (2Ts 3:1-3).

Neist kirjakohdades on näha, et algkristlased palvetasid strateegiliselt evangeeliumi leviku pärast. Sama vajadus on ka tänase kiriku ees. Rääkides palvest, räägib Paulus vaimulikust

võitlusest, mida tuleb pidada vaimulike jõududega. Ta soovis, et kristlased kasutaksid kogu Jumala "sõjavarustust" vaenlase vastu seistes. Vaenlase vastu seismine sisaldas endas mõistmist päästest, Jumala Sõna mõõgana kasutamist ning lakkamatut palvet (Oomega 1:3).

2.2.3. Teadmine misjoni rahastamisest

Uues Testamendis on enim räägitud just Pauluse kirjades misjonitöö finantsilisest toetamisest ja korjanduste organiseerimisest. Kuid Pauluse käitumine finantsilise abi küsimustes oli siiski situatsioonitundlik. Teatud puhkudel Paulus manitseb kogudusi tema tööd toetama ja teinekord hoopiski keeldub toetuse vastuvõtmisest. Oma keeldumisi seletab ta 1Kr 9 ja 2Kr 11-12, tuues põhjuseks, et evangeelium võib seeläbi saada kahjustatud. Kuid Paulus ei keeldu raha vastu võtmast, kui seda saab kasutada edaspidiseks evangeeliumi kuulutamiseks või kristlaste ühtsust väljendamiseks ühises evangeelses usus (Gundry-Volf 1993:299).

Nüüdisajal on üheks populaarseimaks misjoni toetamise viisiks raha kogumine ning mitmesuguste esemete annetamine sotsiaalse abi eesmärgil. Sageli toimetavad neid andameid edasi vähem või rohkem kirikuga seotud organisatsioonid.¹⁹ Kuid Pauluse õpetuse kohaselt on annetuste tegemisel veelgi suuremad eesmärgid kui ainult vaeste aitamine. Kui Paulus organiseerib Euroopa kogudustelt abisaadetisi Jeruusalemma kogudusele, siis võib arvata, et see on seotud teatud eluohtlike riskidega. Kuid nende riskide ees ta ei kohku tagasi, sest korjandust Jeruusalemma koguduse jaoks põhjendab Paulus kui Kristuse armastust teiste suhtes, aidates teisi nagu neid endidki on aidatud. Tema sõnul on raha andmine võimalus tänada Jumalat tema ülikülluslike andide eest, eriti anni eest Kristuses ja võimalust näidata ehtsat armastust Kristuse vastu, aidates

¹⁹ Probleem ei ole uus ning soovitus, et kirikud teatud puhkudel peaksidki end eemale hoidma sotsiaal- ja arenguabi vahendamisest, tuleneb mõnikord vajadusest kaitsta evangeeliumikuulutust võimalike kõrvalmotiivide eest. Stott selgitab nii: „Sotsiaaltöö teiste eesmärkide saavutamise vahendiks allutamise tagajärjeks on tõsiasi, et nõnda kultiveerime sageli niinimetatud „riisikristlasi” või „humanitaarabikristlasi”. Et oleme olnud „riisievangelistid”, siis on silmakirjalikkus meilt endilt õpitud.” (Stott 2002:31).

õdesid ja vendi. Nii mõistab Paulus andmist kui kristliku osaduse ja ühe Ihu kokku- kuuluvuse väljendust (ibid 298).

2.3. Kiriku misjonaarne kompetentsus

Lisaks piibellikele alustele misjonist kuulub tänapäeva noore inimese misjoniteadvuse väljaarendamise juurde ka kirikute, koguduste ja misjoniorganisatsioonide eeskuju. Misjoniteadvus kujuneb läbi informeerimise, koolitamise ja praktiseerimise.

Eesti taasiseseisvumise järel tuli kiriklikku kõnepruuki taas misjoni mõiste.²⁰ Selle töötasid siin sisse peamiselt rahvusvahelised organisatsioonid (Kurg 2004:114). Esimesed konfessionaalsed misjonikonverentsid toimusid alles mõned aastad hiljem ning juba alanud evangelisatsiooniliikumise misjoniliikumise eeskujul.²¹ Nendeks olid: 1994. aastal EEKB Liidu misjonikonverents Tartus, 1994. aastal EELK misjonikonverents Haapsalus, EKNK misjonipäevad Suurupis. Nende konverentside peamine temaatika piirnes siiski nn sisemisjoni ehk evangelisatsiooniga Eestimaa oludes. EEKB Liidu Noorte Piibli- päevad, mis jätkuvad regulaarselt aastast 1979, on aegajalt korraldanud õpikodasid misjoni teemal.²²

1990. aastatesse jäid ka EEKB Liidu misjonifondi korraldatud misjonikursused Kõrgema Usuteadusliku Seminari juures aastatel 1994-1996 ning Kehra Misjonikool 1996-1999. Sadasid noori kokku toonud misjonikonverentsid Raplas aastatel 1995-1998 olid juba

²⁰ Toivo Pilli on esitanud mõtte, et nõukogude ajal keelustatud „misjon” mõtestati tol ajal ümber „isiklikuks evangelismiks” (Pilli 2007:käsikiri).

²¹ Eesti Evangelisatsioonikonverentsi resolutsioon 19. oktoobrist 1991: „/.../ Me oleme mures, et evangeelium ei ole jõudnud veel kõikide inimesteni ja et paljud kaasmaalased elavad alles Kristuseta. /.../ Teades, et inimese võib päästa vaid Kolmainus Jumal – Isa, Poeg ja Püha Vaim, kutsume kõiki kristlasi üles ühisele palvele ärkamise pärast meie kirikutes ja meie rahvaste seas.” (Kurg 2004:116).

²² PP 2000 Narva „Piiri peal” – „Misjon – mis on?” (OM); PP 2001 Tõrva „Sinu lähedal” – „Kuidas saan mina osaleda Jumalariigi töös just sellisena nagu mina olen?” (Göran Holmberg & Peter Baric) ja „Misjon” (Mike Shatzman); PP 2004 Tartu „Alati üks” – „Kaasaegne evangeliseerimine” (Indrek Luide); PP 2005 Rapla „Sinu kord” – „Elu või kaos?” (Göran Holmberg); PP 2006 Pärnu „Siin ma olen” – „Misjoni õpikoda” (Agnes Böning, Göran Holmberg, Jael Puusaag).

otseselt välismisjonile kutsuvad. Nendel konverentsidel õnnistati tööle esimesed misjonärid.

Tänaseks on Eesti evangeelsed kirikud rajanud oma misjonitöö keskused: EELK Misjonikeskus; EEKB Liidu Misjonikeskus; EMK Misjonitoimkond; EKNK Misjon. Luterlaste poolt 2006. aasta sügisel tähistatud Eesti misjoni 200. juubel tõi misjonimõtted lähedale paljudele kirikunoortele.

Uue stabiilsusega sisemisjonis paistab silma EEKB Liidu misjonifondi (tänapäevaseks misjonikeskus) poolt korraldatud misjonilaagrid ja misjonitiimid noorte jaoks. Aastavahetusel 2006/2007 viidi läbi misjonilaager Otepääl koostöös Rootsi Misjonikirikuga ligi 100 noore osavõtuga.²³ Uueks kogemuseks noortele kujunes evangelisatsiooni läbiviimine linna tingimustes. Misjonitiimid aastatel 2006-2007 paistavad silma selle poolest, et ühe piirkonna evangeliseerimine rajatakse koostööle kohaliku kogudusega ja pühendatakse sellele pikema aja vältel.

Kuid välismisjonis kaasaaitamise suhtes ei ole seesama EEKB Liit veel jõudnud noori siduda rohkem kui info jagamisega www.ekklesia.ee kogulehel. Külastades erinevaid kogudusi, ei ole olnud märgata pühapäevastel jumalateenistustel sügavamaid misjoniteemalisi jutlusi. Enamasti on need hoopis hingeohdlikud ja eksegeetilised.²⁴ Kogudustes kuuleb vähem innustamist misjonile kui näiteks väiksemates gruppides või misjoniorganisatsioonide poolt korraldatud üritustel või konverentsidel.

2.3.1. Misjoniorganisatsioonide panus

Võib kinnitada, et misjoni-idee kandjaks on seni ikka veel interkonfessionaalsed misjoniorganisatsioonid (nende tuntusele noorte hulgas viitavad ka ankeetküsitluse andmed, vt 3.3.). Kui meie kogudused ei oma väga palju vahendeid selleks, et mobiiliseerida noori misjonitööle, siis misjoniorganisatsioonides kaasatöötamiseks ei ole takistusi. Need misjoniorganisatsioonid, kes on lepingulises koostöös ühe või teise Eesti

²³ www.ekklesia.ee.

²⁴ Vaata Oomega kursus 5, II (<http://www.ekklesia.ee/oomega/5/jutlus2.htm>).

kirikuga, annavad enesestmõistetavalt ka seda rohkem impulsse kohalike koguduste misjonitöösse.

Eestisse saabunud ja siia tegutsema jäänud misjoniorganisatsioone saab jälgida kolme laine kaupa (Kurg 2004:114).

a) 1988-1991, mil uut võimalust ruttasid kasutama need organisatsioonid, kes seni olid töötanud Eestis ja Eesti kaudu illegaalselt. Rootsi nelipühikoguduste organisatsioon *Slaviska Missionen*, ning *Living Bible International* ja *Campus Crusade for Christ*. Püsivamalt seadis end sisse karismaatilise rõhuasetusega *Youth with a Mission* (Missiooniga Noored), kes Peeter Võsu organiseerimisel andsid Eesti iseseisvuse esimestel aastatel väga olulise panuse misjoniideede levitamisel ja õpetamisel; noortejuhtude koolitamisel ja gospelfestivalide liikumises.

b) 1991-1993 asutati Eestis peamised kristlikud noorsoo- ja haridusorganisatsioonid: Noored Kristusele (*Youth for Christ*), Operatsioon Mobilisatsioon, Eesti Lastemisjon, Eesti Piibliselts ja Avatud Piibli Ühing, Noorte Meeste ja Noorte Naiste Kristlik Ühing, Eesti Evangeelsete Üliõpilaste Ühendus. Tegevust alustasid ka Eesti Kristlik Televisioon ja kristlikud raadiojaamad. Tööd alustas *Campus Crusade for Christ*.

c) Sotsiaalsed ja kiriklikud organisatsioonid kujunesid lõplikult välja aga alles järgmisel perioodil, mille algusajaks võib pidada 1993. aastat. Nendeks organisatsioonideks olid Samaaria, Linnamisjoni jt halastusliikumised, Päästarmee ja Sinine Rist, Eesti Kristlike Arstide Liit, Eesti Kristlike Õdede Liit jpt. Üheks kõige paremini organiseeritud ja enim kohalikke täisajaga töötajaid omavaks misjoniorganisatsiooniks on kujunenud aga Agape Eesti (*Campus Crusade for Christ*).

Eesti Evangeelse Allianssi juures tegutseb aastast 2005 Evangelismi ja misjoni toimkond.²⁵ Selle toimkonna tegevusväljas on nii sise- kui välismisjon. Evangelisatsiooniüritustele annab tooni selle toimkonna raames tegutsev evangelistide grupp „Eestimaa ärka!” Välismisjonis on toimkonna suurimateks saavutusteks projekt „Hõimurahvaste

²⁵ www.misjon.ee.

aeg”. Viime nende konverentside sarjas toimus 2007. aastal, kuhu tulid osalema Udmurtia, Soome, Mari, Handi, Mordva, Ungari, Komi maade kohalikud misjoni-töötegijad.

Omaette nimetamist vääriv valdkond on misjonialase kirjanduse ja visuaalse materjali väljaandmine. Raamatud nagu Bruce Olson *Bruchko* (1994). Georg Werver *Tagasi-pöördumist ei ole* (1995), *Armastuse revolutsioon* (2003), *Nälg tõelisuse järele, Mugavusest välja* (2007); Joanne Shetler, Patricia Purvis *Misjonärilugu – Ja Sõna tuli väega* (2001), Elisabeth Elliot *Misjonärilugu – Läbi pärli väravate*, dcTalk *Jeesus-friigid* (2002) on suunatud noortele kristlastele. Eesti Kristliku Televisiooni film *Teekond tundmatusse* on Eesti tänastest misjonäridest.

2.3.2. InnerMissioni mudel

InnerMission (Sisemisjon) on *Vabadus: Noorte Liikumise* (VNL)²⁶ projekt, mis on suunatud noortele ja kogudustele, et toetada noortetööd ja luua uusi algatusi; aidata noortel läbi praktika leida oma koht noortetöös ning kindlustada, et kus on noori, seal on ka keegi, kes nendega tegeleb. Eesmärgid on: a) luua uusi ja toetada olemasolevaid noortegruppe, sh VNL'i liikmesgruppe ja noortekogudusi; b) koolitada läbi praktika nii olemasolevaid kui uusi kohalikke ja piirkondlikke juhte; c) teha koostööd riiklike noorsootöö struktuuridega (Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, Tartu Noorteühenduste Kogu) ja noorteühendustega; d) Siduda *InnerMission* tihedalt Café Vabaduse ja Samm Edasi projektidega efektiivseks noortetöö toetamise ja teostamise süsteemiks; e) tutvustada noortele ja liikmesgruppidele Vabadus: Noorte Liikumist; f) julgustada noortetuhte ja -gruppe omavahel koostööd tegema; g) kindlustada projekti jätkusuutlikkus.

Selle laiapõhjalise projekti realiseerimine toimub aga konkreetsete misjoniürituste teel. Igal aastal (alates 2004) on saadetud välja noori „misjonäre“ üle Eesti erinevatesse linnadesse, kes veedavad regulaarselt aega kohalike noortega, korraldades nendele üritusi

²⁶ www.vabadus.org.

jne. Enamasti on sügiseks aktiivne tegevus lõppenud, kuna noored peavad minema uuesti kooli või tööle, kuid on kohti, kus misjonitöö jätkub terve aasta vältel (nt Märjamaa). Aastal 2007 on plaanis mitte saata gruppe välja terve suve jooksul, vaid võtta kaks nädalat suvest ja tuuritada üle Eesti, enamasti kohtades, kus on varem juba käidud.

InnerMissioni projekt on küllaltki sarnane nende algatustega, mida EEKB Liidu misjonisekretär Agnes Böningu viib läbi misjonitiimidega. Tõenäoliselt oleks *InnerMissioni* strateegiast õppida seda, et töö noortega võib olla jätkusuutlik siis, kui noored tajuvad nende selja taga seisvat misjonaarset (nn *missional*) kirikut (vt 2.2.4.).

3. EESTI KRISTLIKU NOORE MISJONITEADVUSE ANALÜÜS

3.1. Enesekohaste küsimuste analüüs

Ankeetküsitlus algas enesekohaste küsimustega vanuse, soo, kirikliku kuuluvuse ja usklikuks saamise kohta. Esimesed küsimused on olnud faktilised, et saavutada usaldust ja head suhet vastajaga ja tasandada teed pisut raskematele küsimustele. (Sommer, 135)

Kõige suurem vastanute grupp oli 17-19 aastased – 41,2%. Vastanud noortest vanuses 14-25 olid 77,6% naised ja 22,4% mehed. Küsitlus viidi läbi erinevate kirikute noorte hulgas, kelledest 70,6% on koguduse liikmed ja 28,2% mõne kogudusega seotud, kuid mitte veel liikmeks astunud; 1,2% oli jätnud end määratlemata. Vastustes on ära toodud ka elukoht – vastavalt 74,1% linnas, 14,1% maal ja 10,6% vastustega „mujal”; määratlemata jäi 1,2%.

Kirikutest olid kõige enam esindatud EEKB Liit 42,4%, seejärel luteri kogudused 15,3%, vabakogudused 14,1%, nelipühilased 14,1%, Elu Sõna 8,2%, katoliiklased 2,4% ja määratlemata 3,5%. Kuna konfessionaalne jaotus kirikute vahel ei olnud tasakaalus, siis on analüüside käigus hoidutud eri küsimustes konfessioonide võrdlemisest. Seda on tehtud vaid neil juhtudel, kus võrdlusmoment annab selgeid märke.

Usulise staaži algust on 87% vastanutest on seostanud oma teadliku otsusega, mis on tihti olnud ühenduses tema pöördumiskogemusega. 2,4% ei osanud usulist staaži üldse määratleda. Vastuse „kogu oma elu” (10,6%) puhul oli näha, et tegemist oli lapsena ristimisega või koduse kasvatusena. Üllatav on see, et enese usulise staaži määratlemine „kogu oma elu” ei ole tüüpiline mitte ainult luterlikus kirikus, vaid see esineb samamoodi ka vabakoguduslike ja baptistlike kodude puhul. Selliseid vastuseid oli – 2 vabakoguduste liidust, 2 EEKB Liidust, 2 Elu Sõna ja 3 luterlikest kogudustest; ja viimastest määratles vaid üks oma usulist iga lapsena ristimise kaudu.

Kõige suurem protsent usulist staaži oli 3-5 aastat – 35,3%. See tähendab, et suurim grupp vastanud noori pöördusid aastatel 2001-2004. Kuna selline kõrge protsent tundub

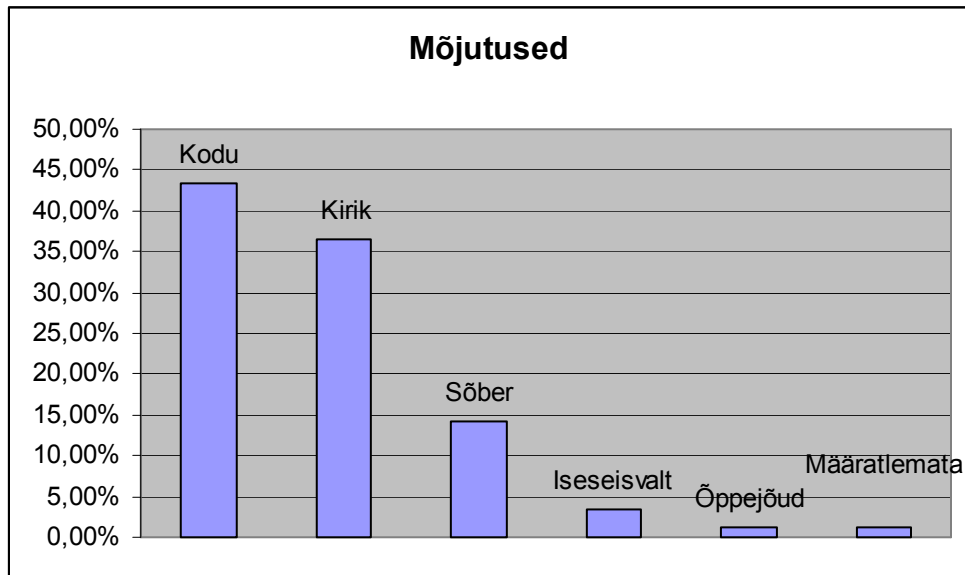
täendusrikas, osutus otstarbekaks uurida nende pöördumiste jaotumist eraldi konfessioonide kaupa – 43,3% EEKB Liidust, 26,7% nelipühist, 10% vabakogudustest, 10% luterlikest kogudustest, 6,7% katoliiklast ja 1 oli määratlemata. Nende tulemuste põhjal võib anda hinnangut uue aastakümne esimestele aastatele kui omamoodi „ärkamisele” noorte hulgas, ning seejuures just enim EEKB Liidu kogudustes. (Näiteks Pärnu Immaanueli koguduse noortest olid kõik vastajad 100% selles kategoorias.)

Kogudused, kus toimub kasv ka praegu – st pöördunuid viimase kolme aasta sees –, olid esindatud igast konfessioonist.

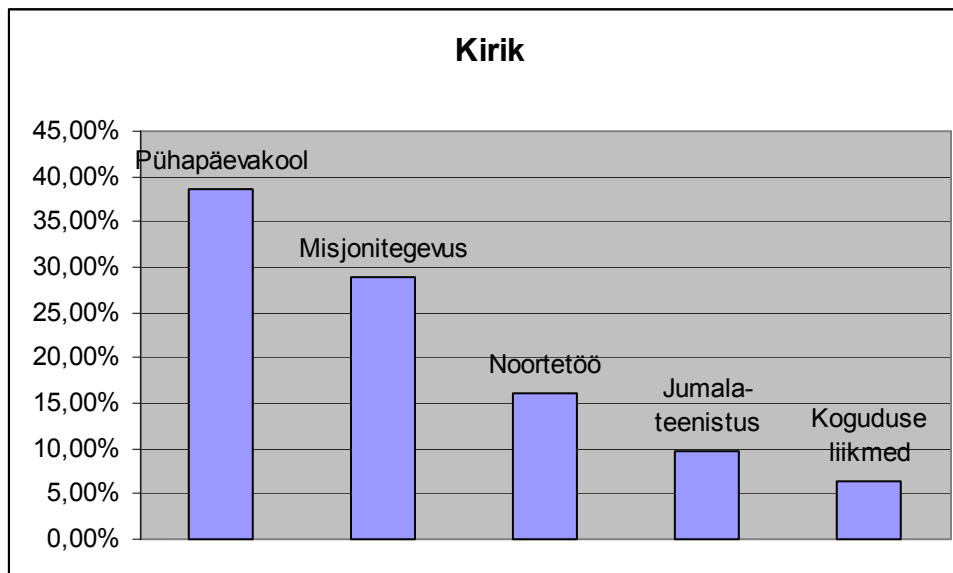
Järgnevalt on uuritud usklikuks saamisel peamisi mõjutusi ning seda, mida vastajad pidasid oluliseks rõhutada seoses oma pöördumisega. Küsimuseks oli: Kuidas kohtusid Jumalaga? Kelle kaudu?

Vastustest ei olnud siiski võimalik igakord täpselt eristada ainult ühte mõjutegurit. Sageli märkisid noored, et neid on Jumala juurde juhitanud mitmed asjaolud, mis on seotud koduga, sõpradega kui ka kogudusega. Näiteks mõned noored, kes on kasvanud usklikus kodus, on oma tegeliku vaimuliku huvi ja äratuse saanud väljaspool kodu sõprade kaudu. Ka siis, kui öeldakse, et usuline kokkupuude tekkis pühapäevakoolis, võis olla pühapäevakooli jõudmine seotud sõprade või koduga. Ilmselt kõige vahetumat, kodust ja sõpradest sõltumatut mõju on võimalik tuvastada siis, kui noored on olnud otseses kokkupuutes misjonäride ja avalike misjoniüritustega. Selle nähtusega seoses tõuseb kõige eredamalt esile Tallinna Kesklinna koguduse poolt läbiviidud üritus *Šoti tants* Raekoja platsil; samuti väärrib äramärkimist Miguel Zayase projekt *Who Cares*; Pärnus toimunud Vabadus: Noorte Liikumise poolt korraldatud üritus *Võte* ning norra noorteliikumisega koostöös korraldatud üritus *Transition*.

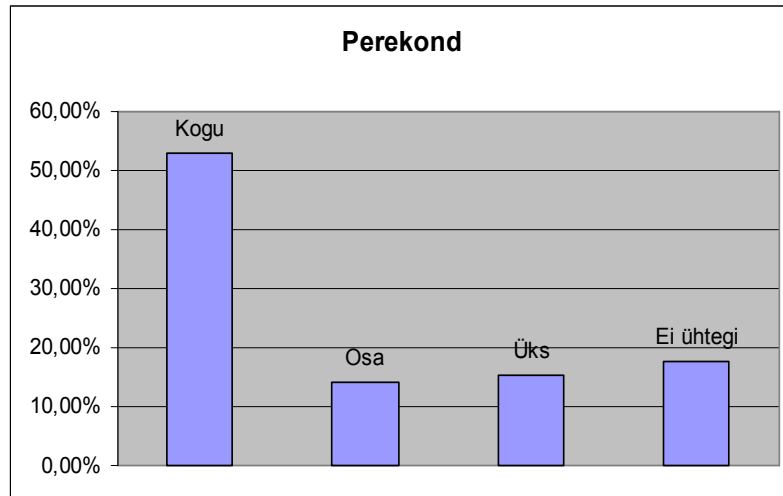
Alljärgnevas tabelis on näidatud noorte usklikuks saamisel tähendust omanud mõjutused. (Tabelis on liigitatud „kodu” alla rangelt vaid need vastused, milledes ei olnud nimetatud lisaks ühtegi teist mõjutegurit.)

Kuna „kirik” omakorda sisaldab mitmeid erinevaid valdkondi, oli otstarbekas analüüsida seda vastuste gruppi diferentseeritult. „Kirik” jaguneb omakorda järgmiselt:

Noore vaimulik keskkond on ülekaalukalt seotud tema koduga. Kodus on usklikud kas kõik pereliikmed või mõned – 67,1 %. Huvi pakkusid need noored, kellel ei ole kodus usklikke või on ainult üks pereliige – 32,9%.

Viimane nimetatud grupp jaguneb omakorda järgmiselt: 35,7% ulatuses on need noored leidnud oma usulised kontaktid mitmesugustest misjonitegevustest, 32,2% sõprade kaudu, 17,9% kiriklike ürituste kaudu. (pühapäevakool, noortetöö), 7,1% oma uskliku perekonnaliikme isikliku eeskuju kaudu ja 7,1% iseseisvalt.

Sellele faktile toetudes on võimalik teha käesoleva töö uurimiseesmärkide suhtes oluline järeldus: misjoniüritused jõuavad kohale kõige efektiivsemalt nende noorteni, kellel ei ole tugevaid eelnevaid kristlikke perekondlikke traditsioone.

3.2. Noore misjonaarse profiili analüüs

Küsimused sisaldasid teemasid Jumala päästeplaani, suhtumisest teistesse religioonidesse, pääste ja kogudusse kuulumise vahelistest seostest ning isiklikust valmidusest pidada osadust teiste kristlastega. Küsimused on koostatud etteantud vastustevariantidega. Paaril korral on palutud ka oma vastust selgitada, mõistmaks täpsemalt noore isiklikku seisukohta. Analüüs on tehtud küsimuste kaupa vastavalt ankeetküsitlusele.

KÜSIMUSELE: „Kas nõustud väitega: “Jumal tahab, et kõik inimesed saaksid päästetud!”?” (1Tm 2:4) vastasid jaatavalt 96,5%, „ma ei tea” 3,5% ning eitavad vastused puudusid.

KÜSIMUSELE: kas selle unistuse täitumine, et „kõik inimesed saaksid päästetud”, on reaalne olid positiivselt meelestatud vaid 43,5%. Ebareaalseteks pidasid niisugust unistust 51,8% ning 4,7% olid kahevahel. Ankeetküsitluses oli palutud oma vastust põhjendada.

„Jah” vastanud tõid välja kaks peamist põhjust oma seisukohale:

1) See Jumala tahte täitumine oleks võimalik juhul, kui kristlased teeksid piisavalt aktiivselt misjonitööd – 18,8% kõigist vastanuist. Põhjenduseks toodi järgmisi sõnastusi:

- Kui kõik inimesed teeksid, mida Jumal ütleb, oleks see reaalne.
- Kui inimesed laseksid Jumalal end täielikult kasutada ja kui nad ise ka igatseksid, et inimesed saaksid Teda tunda, siis on ju kõik võimalik.
- Kui Jumala rahvas on ustav ja kuulekas oma Jumalale; Kui läheme kõike maailma ja kuulutame evangeeliumi.
- Kui kõik kristlased võtavad tõsiselt oma kutsumust; Iga kristlane on kutsutud olema tunnistaja.
- Nimetati ka ärkamise, koguduste vahelise koostöö ja tõelise Jumala pale otsimise vajadust. Tuleb tegutseda Jumala Püha Vaimu juhatusel. Rõhutati palvet.

2) Rõhutamata sõltuvust misjoniaktsioonidest rõhutati siiski Jumalasse uskumise tähtsust – 16,5% vastanuist:

- Jumalal ei ole miski võimatu. Kui Jumal seda tahab, siis on see ka võimalik.
- Jumala armu ja halastuse piiramatus.
- Jumala on kõik võimalik, aga vajalik on ka inimeste endi soov päästetud saada.

„Ei” vastanud pakkusid mitmeid erinevaid seletusi:

1) Inimese vaba tahe otsustada ise oma saatuse üle – 22,4% vastanuist:

- Kuna inimesel on vaba tahe, siis inimesed kasutavad seda ka Jumalale ei ütlemiseks.
- Kõik inimesed ei ole nõus elama Jumala jaoks. Kõik inimesed ei taha päästetud saada.
- Jumal ei sunni kedagi; See jääb inimese enda otsuseks.
- On ka neid, kelleni pole evangeelium veel jõudnud.
- Kuigi inimesed võivad vastata Jumalale eitavalt, pole Jumala poolt mingit takistust; seega pole 100% kindlust selles, et „kõik ei võiks päästetud saada”.

2) Tänapäeva kiriku nõrk misjonitegevus – 9,4% vastanuist:

- Pole piisavalt misjonäre.
- Nii kaua, kui kristlased ei tee koostööd ega tule pühendunult palves Jumala ette, pole see reaalne.
- Tänapäeva kristlased on läinud mugavaks ning tegelevad liiga palju oma isikliku eluga ega pühendu sellele, milleks nad on kutsutud.

3) Maailmas valitseb ikka veel kurjus ning hingevaenlane on reaalne ja teeb kõik, et lahutada inimest Jumalast – 15,9%.

4) Mitte kõik inimesed ei taha Kristust vastu võtta; ka Piibel on seda ennustanud, et vaid vähesed tulevad Jumala riiki – 9,1%.

5) Teiste usundite pimedus ja vaimne sidumine, mis takistab leida õiget teed – 6,8%.

Kommentaar: Nendest vastusest ilmneb kaudselt noorte arusaamine *missio Dei* printsiibist (vt 1.1.3.). Paljud vastanutest annavad alguses küll optimistliku hinnangu, et kõik inimesed võivadki päästetud saada, kuid sügavamas analüüsis väljendatakse siiski tingimused selle teostumiseks, näiteks aktiivne misjonitegevus.

See vastanute grupp, kes ei olnud optimistlikud selle unistuse täitumise võimalikkusest, pakkusid ka korrektseid teoloogilisi põhjendusi, näiteks inimese vabast tahtest ja kurjuse meelevallest.

Vaid väike osa vastanutest ei seadnud tingimusi Jumala tahte teostumisele, vaid ületasid oma ülioptimistlikkusega ka senised misjoniteoloogilised arusaamad sellest. Isegi Hoekedijk, kes õpetab üleüldist *shalomi*, ei olnud nii usklik Jumala tegudesse (vt 1.1.3.).

Üksnes kaks noort esindasid universalistlikku seisukohta, et Jumala arm ja halastus on piiritu kõigi inimeste vastu päästmise suhtes.

Kokkuvõtt: olenemata sellest, kas vastati „ei” või „jah”, rõhutasid 23,5% vastanutest evangeliseerimise vajadust, mis ületab protsendina teiste vastuste populaarsust.

KÜSIMUSELE: „Kas nõustud, et uskmatu inimene võib häid tegusid tehes saada õndsaks?” olid „ei” vastuseid 63,5%; teatud tingimustel 27,1%; „jah” 8,2%; ei tea 1,2%.

Kommentaar: Kui lähtuda Pauluse õigeksmõistuõpetusest, siis on vastus “ei” täiesti korrektne „õige” vastus. Mõnevõrra oodatav oluks selline selgus nende vastajate hulgas, kes on pärit luterlikust „õigeksmõistuõpetuse” keskkonnast; ometi selliselt vastanute hulgas leidis ainult 2 luterlikku noort. Paraku ei saa teha siit kaugemaleulatuvaid järeldusi noorte dogmaatiliste arusaamade kohta õigeksmõistuõpetusest, kuna küsitluses ei olnud võimalust saada täpsustavaid selgitusi. Siiski oli meeldiv näha noorte selgust selles osas, et õndsaks ei saada läbi tegude vaid Jumala armu.

KÜSIMUS: „Kas nõustud, et teistes, mittekristlikes religioonides on märke Jumalast, kellest räägib Piibel?” sai „jah” vastuseid 35,3%; jah, aga nad ise ei tea seda 31,8%; „ei” 12,9%; teised religioonid on jumalavastane ebausk 14,1%; jätsid vastamata 5,9%.

Kommentaar:

Küsimuse asetus on valitud mõistmaks, kui palju on noored mõjutatud kaasaegsest liberaalsest misjoniteoloogilisest seisukohast. Iseenesest on ju küsimus vastuoluline, sest kui Jumal oleks ilmutanud ennast teistes religioonides, siis oleksid need ilmutused toimivad teed Jumala juurde või kui Ta on ennast ilmutanud vaid osaliselt ja mitte täielikult, siis tekib küsimus selle pooliku ilmutuse eesmärgist ja vajadusest ning paneb küsimuse alla Jumala siira tahte inimkonda päästa, neid üksnes narritades pooliku tõega. Sellist paradoksi läbi nägemata vastas kõige suurem protsent noori – 35,3% – kõhklemata, et ka teised religioonid ilmutavad Jumalat. Siit ka järeldus, et suur hulk noori on mingil viisil defineerimatu universalistliku ideoloogia poolt mõjutatud.

Autor nõustub, et religioone ühendavad teatud ühised püüdlused nn pehmete moraalsete väärtuste poole, nagu armastus, rahu, lepitus jne. Need on kahtlemata märgid, mida kristlased näevad kui Jumala eneseilmutust kogu inimkonnas. Kuid vaevalt et teised religioonid oleksid valmis tunnistama sedasama – nii võiks mõista neid 31,8% vastajaid, kes arvavad „jah, aga nad ise ei tea seda”, st inimesed kannavad endas Jumala ilmutuse märke, aga seda olenemata sellest, et nad on mingi religiooni järgijad.

Piibel kõneleb Jumala Isa, Poja ja Püha Vaimu tegevusest. Siinkirjutajale teadaolevalt on Piibli Jumalast juttu veel vaid juutlikus Tooras. Koraanis on küll üle võetud Piibli tegelaskujusid, nagu Aabraham, Jeesus jt, kuid ei ole üle võetud piibellikku jumalapilti. Vastusevariandina pakutud „ei” võibki sisaldada arvamust, et teistes religioonides leidub küll Piibliga sarnaseid õpetuslikke või käitumuslikke norme, kuid need ei kõnele veel Ainujumalast Piibli mõistes.

Võib küll teha möönduse, et hoolimata sellest, et teiste religioonide süsteemides leidub elemente, mis on evangeeliumi suhtes võõrad ja lepitamatud, on seal ka teatud hulk nn ümberpööratavaid elemente (Evangeelium 2006:169). Siis nüüdisaegsed kristlikud tunnistajad peaksid neid väärtusi tundma õppima, hindama ja valgustama. Seetõttu, nagu tunnistab evangelikaalne dokument „Evangeelium ja kultuur”, peaksid misjonärid, kes töötavad näiteks islamimaades, vältima kõige selle muutmist, mis on piibellikult mõttes vastuvõetav islami vagadusilmingutes, kunstis, arhitektuuris ning kalligraafias, ja kui võimalik, siis integreerima selle kristlikku kultuuri (ibid).²⁷

KÜSIMUS: „Kas saaksid elada kristlasena ilma kirikusse kuulumata?” sai „jah” vastuseid 30,1%; „ei” vastuseid 65,8% ja määratlemata oli jäetud 3,5%.

„Jah” vastanud on mõnel puhul välja toodud ka täpsustused oma vastuse põhjenduseks: a) oleneb olukorrast – kui kirikut ei ole; b) kujutades ennast ette reaalses misjoni situatsioonis, c) tagakiusus. Nende selgituste juures on näha, et nad ei ole mitte lahti öelnud kirikust, vaid on arvestanud teatavate kitsendavate võimalustega.

Kommentaar: Küsimusega on soovitud teada saada noore konfessionaalset eneseteadlikkust, kuivõrd ta oma usklikuks olemist seostab kirikuga ja sellest tulenevalt laiemas mõttes ka kristlusega. Küsimuse taustaks on eeldus, et postmodernses individualiseerunud ühiskonnas ei oleks ju imekspandav, kui oma kristlaseks olemist kujutataks ette lahus mistahes institutsionaalsest vormist, nagu seda väljendab modernse inimese hoiakute kohta ilmekalt John Stott: Jeesus – jaa; kirik – ei (Stott 1993:5). On eeldatav, et suhe kirikuga või suhte puudumine võib mõjutada ka noore arusaamu misjoni meetoditest. Kuna 2/3 noortest on määratlenud oma

²⁷ Lausanne'i lepingus on öeldud: Kinnitame, et on ainult üks Päästja ja üks evangeelium, vaatamata evangeelsete lähenemiste laiale mitmekesisusele. Me nõustume sellega, et iga inimene omab mingisugust teadmist Jumalast Tema üldise ilmutuse kaudu looduses. Aga me eitame, et see on piisav päästeks, kuna oma ebaõiglusega suruvad inimesed tõe maha. Samuti lükkame tagasi sünkretismi ja dialoogi iga vormi, mis eeldab, et Kristus kõneleb samaväärselt kõigi religioonide ja ideoloogiate kaudu. See oleks teotav Kristusele ja evangeeliumile. Jeesus Kristus, olles ainus tõeline Jumal ja tõeline inimene, kes loovutas iseenese ainsaks lunastushinnaks patuste eest, on ainus vahemees Jumala ja inimeste vahel. /.../ Kuulutada Jeesust kui "maailma Päästjat" ei tähenda kinnitada, et kõik inimesed on kas automaatselt juba päästetud või saavad nad kõik viimaks päästetud. Veelgi vähem tähendab see kinnitada, et kõik religioonid pakuvad päästet Kristuses. (Lausanne 2006, 215)

kristlaseks olemist siiski läbi kiriku, siis võib eeldada, et ta näeb misjonitööd kas rohkem läbi koguduse ja koos kogudusega.

KÜSIMUS: „Kas Eestimaa evangeliseerimiseks peaksid kõik kirikud asuma koostööle!”

Sellega nõustusid 84,7%, ei nõustunud 8,2% ja ebareaalseks lootuseks pidasid seda 5,9%, 1,2% oli vastamata.

Kommentaar: a) kõrge nõustuja protsent osutab noorte avatud oikumeenilisele hoiakule (vt 1.1.3.), mis annab neile head eeldused efektiivseks misjonitööks.

b) vastanutest 5,9%, kes näevad ebareaalsust, võimendavad ju omakorda oikumeenilisuse printsiipi, soovides siiski koostööd näha.

Nendest vastustest võib järeldada, et noorte silmis ei ole olemas abstraktset oikumeenilisust. Vaadates üle ka eelmist küsimust („Kas saaksid elada kristlasena ilma kirikusse kuulumata?”) on näha, et kirikute ühistöö evangelisatsioonis on nende noorte puhul positiivselt esiletõstetud, kes on ise aktiivsed koguduse liikmed ja mõistavad iseennast läbi konkreetse konfessionaalse kuulumise.

c) kõigest 7 noort on koostöö vastu. Sellisel vastanute hulgas on enamasti need, kes ei mõista ka kirikusse kuulumise tähtsust. Nad oleksid ka valmis kogudust vahetama. Nende vastuste puhul ei ole otstarbekas analüüsida konfessionaalset esindatust, sest antud uuringu mahus ja niivõrd väikese „ei” protsendi juures ei saa seda objektiivselt määratleda. Praeguste tulemuste põhjal saab vaid öelda, et sellised arvamused on juhuslikku laadi. Oli märgata, et pooled neist on seisukohal, et ka kristlaseks olemine ei ole nende jaoks otseselt seotud kirikusse kuulumisega ja sama hulk oli arvamusi, et kristlasena ei pea ka avalikult oma usku tunnistama.

Küsitlusankeetides oli neli suhteliselt sarnast küsimust, mille kaudu üritati selgusele jõuda noorte hoiakutes selles, mida nad mõistavad kristlaseks olemise all ja seda seoses Kristuse tunnistamisega. Uuringu see osa on viidud läbi vastusevariantidega, hinnangu-tabelitega ning ka avatud küsimusena. Selleks, et mitte ainult loendada „jah” või „ei”

vastuseid, vaid leida ühtemoodi vastanute seoseid teiste küsimuste vastustutega, on kasutatud diferentsiaalseid meetodeid.

LÄHTEKÜSIMUSEKS on võetud: „Kas saab kristlaseks nimetada neid, kes ei ole kunagi avalikult oma usku tunnistanud?”

Sellele küsimusele vastasid jaatavalt 53,0%, eitavalt 38,8% ning vastamata jäi 8,2%. Konfessionaalselt jaguneti suhteliselt võrdselt, millest ilmneb, et noored ei esinda kiriku, vaid isiklikke seisukohti.

Esitatud seisukoha täpsustamiseks on vaadeldud paralleelselt ka ülejäänud kolme küsimust, milleks osutusid:

- a) Kas sõnatu inimeste teenimine võib asendada avalikku tunnistust oma usust?
- b) Iga kristlase kohus on anda tunnistust oma usust!
- c) Mida sa mõtled Jeesuse ütlusest: “Igaüht nüüd, kes mind tunnistab inimeste ees, teda tunnistan ka mina oma Isa ees, kes on taevas”?

Vastuseid neile kolmele küsimusele on võrreldud lähteküsimusele – „Kas saab kristlaseks nimetada neid, kes ei ole kunagi avalikult oma usku tunnistanud?” – grupiti „jah” ja „ei” vastanute vahel.

KÜSIMUS, mis oli esitatud hinnangutabelis: „Kas sõnatu inimeste teenimine võib asendada avalikku tunnistust oma usust” oli „jah” vastanute keskmine hinne 3,21 ning „ei” vastanutel 2,79, mis väljendab sama suhet seisukohtades nagu vastati LÄHTEKÜSIMUSE suhtes.

Kommentaar: Tekib küsimus, kas selliste arusaamadega noored pole läinud kõrvale üldtunnustatud evangelikaalsest tõest, et evangelisatsioon on misjonis esmatähtis (vt Lausanne 2006:217), siis kui kõrvutatakse alternatiive „evangelisatsioon või sotsiaalne aktsioon”? Tõenäoliselt on siin noored lähtunud oma sisemisest õiglustundest, mida ei peagi suruma mingite teoreetiliste seisukohtade alla.

KÜSIMUS: „Iga kristlase kohus on anda tunnistust oma usust” oli „jah” vastanutel keskmine 3,5 ja „ei” vastanutel 3,85.

Kommentaar: Huvitav oli täpsemalt uurides näha, et 55,6% „jah” vastanutest andsid nimetatud küsimusele maksimaalse hinde „4” ning 35,6% „jah” vastanutest hinde „3”. Siin ilmneb selge vastuolu noorte eneseväljenduses antud teema osas varem: nimelt, esmalt tormates kinnitama, et kristlane saab olla ka usku tunnistanud, väljendasid needsamad noored hiljem testi käigus end palju enesekindlamalt hoopis vastupidiselt. Seega need küsimused on tekitanud noortes enestes polariseerumist.

KÜSIMUS: „Mida sa mõtled Jeesuse ütlusest: “Igaüht nüüd, kes mind tunnistab inimeste ees, teda tunnistab ka mina oma Isa ees, kes on taevast?”” aitas kogu teemaderingi lahti mõtestada avatud küsimuse abil. Eelpool selgitatud tolerantsema hoiakuga noortest („Jah” vastanud LÄHTEKÜSIMUSELE) mõistavad antud kirjakohta kui a) 53,3% Jeesuse tunnistamist eelduseks pärida igavene elu, b) 31,1% hoiatust mitte oma usku häbeneda, c) 4,4% vajadust tunnistada oma eluga ja käitumisega.

Kommentaar: Analüüs kinnitab, et need, kes ütlesid tohtivat kristlaseks nimetada ka neid, kes ei ole kunagi avalikult oma usku tunnistanud, peavad siiski oluliseks usu tunnistamist just nimelt avalikult. Nagu juba eelpool mainitud, jääb ka siin selgitamata see vastuolulisus, et kui ühelt poolt peetakse võimalikuks Kristusest vaikimist, siis jällegi teiselt poolt rõhutatakse tunnistamise vajalikkust. Järelikult ei ole noorte seisukoht evangeliseerimise suhtes selgelt välja kujunenud.

Küsimusteriing, mis uuris noore inimese personaalset usklikkust selle dünaamilisuses väljendus järgmises:

KÜSIMUS: „Kas võiksid mingil põhjusel lahkuda oma kogudusest, et liituda mõne teisega?” – „jah” 80%; „ei” 20%.

Järgnevalt on vaadeldud eraldi „jah” vastanuid:

33,8% pidasid silmas loomulikke põhjuseid: kolimine, abiellumine jm.

30,9% olid koguduse suhtes kriitilised, kes on tajunud või ette arvestanud võimalikku konflikti kogudusega, mis sunnib neid kogudusest lahkuma. Ilmselt on neil juba olemas negatiivseid kogemusi oma kogudusest, mida võib liigitada: a) õpetuslikud; b) vaimulikud; c) poliitilised, võimu küsimused, lahkarvamused.

13,2% on misjonimeelsed. Põhjendused, miks võiks noor kristlane lahkuda oma kogudusest misjonitöö motiividel, oli järgmised: Jumala läkitus misjonitööle; uue koguduse rajamine; konkreetsed ülesanded misjonis; äratustöö uinuv paigas; ajutine töötamine mõnes teises koguduses ilma oma kogudusest lahkumata. Selle grupi üheks iseloomulikuks jooneks on „meeldivus koos teistega palvetada”, nagu selgub ankeetvastuste kõrvutamisel järgmise küsimuse vastustega.

11,8% vastanutest võib nimetada otsijateks: kogudust valitakse isikliku meeldivuse tõttu. Kui mõni teine kogudus meeldib rohkem ja kui seal kogeb rohkem Jumala ligiolu, siis liigutakse võimaluse avanedes sinna. Kui mõnes koguduses töö ammendub, siis nähakse võimalust seda teha rohkem mõnes teises.²⁸

7,4% ei põhjendanud oma vastust.

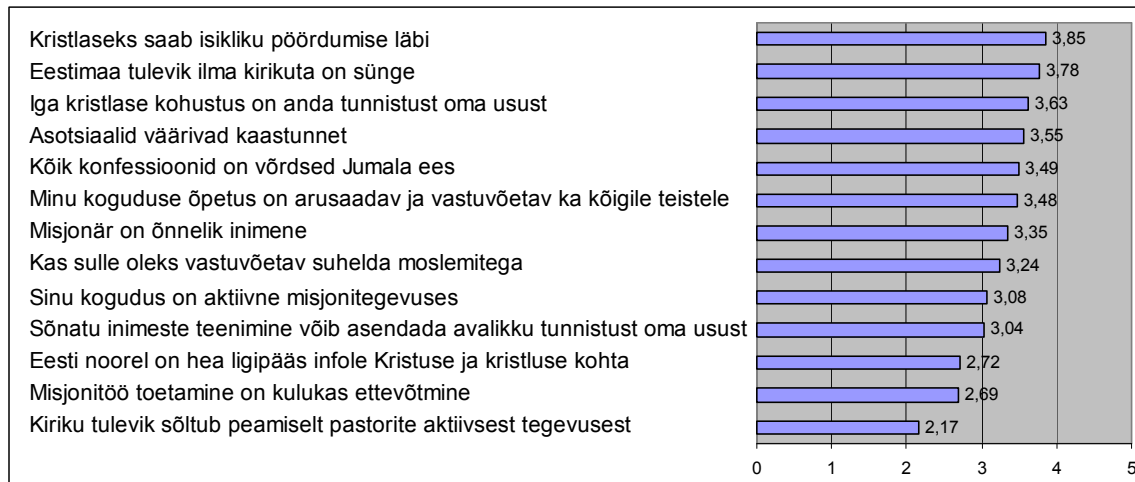
KÜSIMUS: „Kas sulle meeldib koos teistega palvetada?” sai „jah” vastuseid 71,7%; „ei” vastuseid 1,2%; vahetevahel – 25,9%; vastamata – 1,2%.

Kommentaar: Küsimus palveelu kommunikatiivsuse kohta oli esitatud eeldusel, et misjonimeelsel noorel inimesel ei ole sisemisi barjääre ühise palveosaduse suhtes. Seda eeldust ongi kinnitanud vastuste võrdlus nn misjonimeelsete grupiga. Ent niivõrd kõrge „jah”-vastuste protsent võimaldab teha veelgi kaugemaleulatuva järelduse: usk ei ole tänapäeva kristliku noore jaoks privaatasi. Ta on avatud selleks, et oma usku teistega jagaja ning ta otsib usu ühise teostamise viise.

²⁸ Sellise grupi olemasolu vastab Lea Altnurme poolt välja pakutud Eesti usulist maastikku ilmestavale liigile otsijad (Altnurme 2005:278)

3.3. Misjoniteadvusega seotud hoiakute ja informeerituse analüüs

Maatriks-küsimustik oli koostatud vastusevariantidega neljapallilisel hindekskaalal. Nii on olnud noorel võimalus avaldada oma arvamust, kus ta saab julgemalt kasutada ka äärmisi hindeid (Sommer 1997:131). Analüüsi tulemused on järgmised:²⁹

1) Tabeli esimesed kõige kõrgema hindegaga neli väidet osutavad otseselt kõrgendatud misjoniteadvusele, nagu näiteks a) isiklik pöördumine; b) Kristuse tunnistamise kohustus; c) kaastunne abivajajate suhtes. Nende esimese nelja kõige populaarsema vastuste hulgas on ka Eestimaa kirikute kõrge väärtustamine. Seda positiivset hinnangut oma koguduse suhtes on vastajad kinnitanud ka suhteliselt kõrge hindegaga koguduse õpetuse arusaadavuse ja vastuvõetavuse kohta – 3,48.

2) Küsimus „Kas sulle oleks vastuvõetav suhelda moslemitega” sai keskmiseks hindeks 3,24. Selle põhjal saab teha järelduse, et kristlikul noorel ei ole kokkupuutepelgust teiste religioonide esindajatega, konkreetset ka moslemitega. Võib arvata, et tõenäoliselt on noortel olemas objektiivne info teiste religioonide kohta kättesaadav; või ka seda, et

²⁹ Maatriks-tabeli keskmine hinne on 2,5. Üle selle on hinnangud positiivsed ja alla selle negatiivsed. Tabel on käesoleva ajalüüsi jaoks ümberkujundatud populaarsete vastuste pingerea järgi.

noortel on oma usuline arusaamine paigas ja nad ei karda selle purunemist kokkupuudetes teisitimõtlejatega.

3) Neli viimast väidet puudutavad poleemilisi teemasid. Tõenäoliselt vastaksid vanema põlvkonna inimesed nendele küsimustele sootuks teisiti. Näiteks nn sõnatu kuulutamise küsimus. Nõukogude ajal oli kristlikes kogudustes levinud poliitiliselt korrektne seisukoht, et sõnatu teenimine oli tähtsam kui kuulutamine. See oli täiesti ilmne järeleandmine nõukogulikule survele selles, et usklik ei väljendaks avalikult oma usulisi seisukohti ühiskonnas.

Suhteliselt nõrk positiivne hinnang eesti noorel heale info ligipääsule kristluse kohta osutab sellele, et kirikud ei ole suutnud ära kasutada meedia ja haridussüsteemi võimalusi evangeeliumi edastamiseks. Vähemalt ei märka noored oma eakaaslaste seas suuri teadmisi kristlusest.³⁰

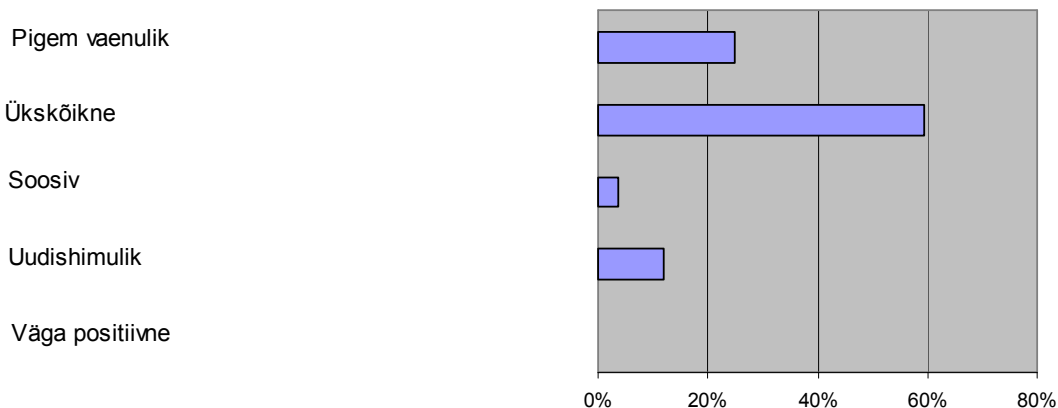
Noored ei hinnanud misjonitöö toetamist kulukas ettevõtmiseks, seda erinevalt tänapäeva koguduste juhtkondadest ja kirikuvalitsustest. Kui vaadata, kui vähe eraldatakse vahendeid misjoni ja evangelisatsiooni jaoks, siis jääb küll mulje, et kirikute juhtkonnad peavad misjonitöö rahastamist ülemääraseks luksuseks või mõttetuks kuluks.

Kõige ebapopulaarsem hinne anti väitele, et „kiriku tulevik sõltub peamiselt pastorite aktiivsest tegevusest”. See on ju iseenesest positiivne hinnang noorte misjoniteadlikkuse suhtes! Noor mõistab ja näeb kiriku püsimisel ja arengul kogu koguduse vastutust. Noored ei ole pastorikesksed oma mõtlemises koguduse tuleviku üle. Siin võibki näha seotust misjoniteadvusega, sest see kogudus jääb püsima, kes kasvab, ning see omakorda ei sõltu üksnes pastorst, vaid kogu kogudusest ja temast endast ka.

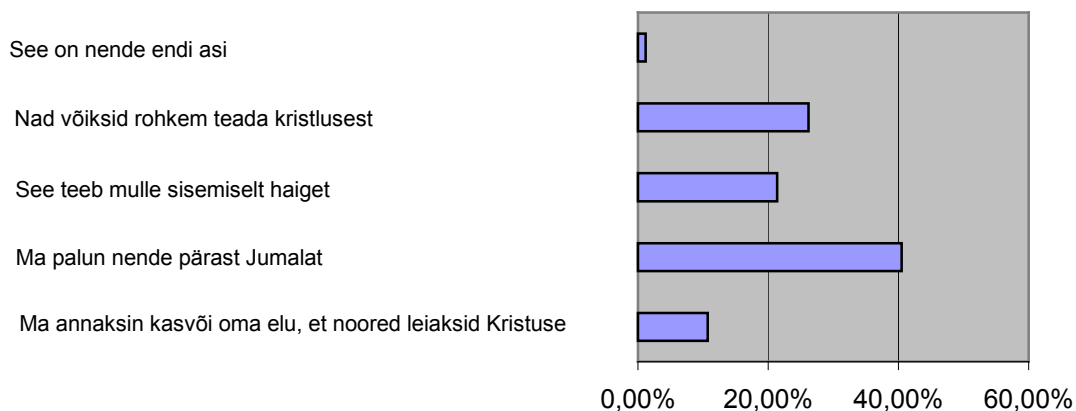
Järgmised küsitluste tulemused on esitatud tabelitena:

³⁰ Pille Valk hoiab ülal diskussiooni religiooniõpetuse kontseptsioonist Eesti koolis. Ta tõdeb, et „laulva revolutsiooni” päevil ja taasiseseisvunud Eestis oli „toona entusiasmi rohkem kui asjatundlikkust” (Valk 2002:8). Nüüd küsitakse sageli, kas pole usuõpetuse propageerimine „varjatud misjon ja kirikule „hingede värbamine””.

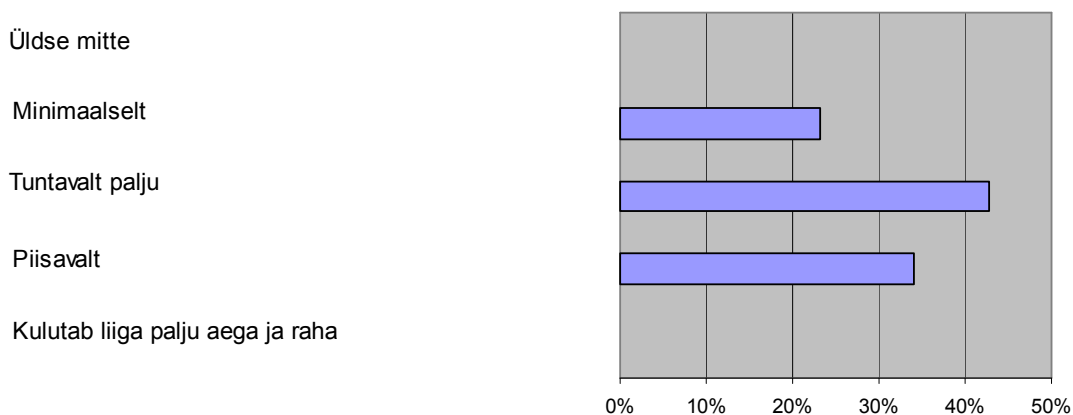
Eesti noore suhtumine kirikusse on:

Kuivõrd see puutub sinusse, et enamus Eesti noori ei ole kristlased?

Kui palju sinu kogudus teeb misjoni jaoks?

KÜSIMUS informeeritusest Eesti misjonialgatuste kohta oli esitatud järgmisel kujul: „Kas oled käinud mõnel konverentsil?” Kuivõrd kiriklikud või misjonialased konverentsid on sisaldanud misjonialast informatsiooni, on esitatud punktis 2.3. Vastati:

Noorte Piiblipäevad – 76,5%, Pöördepunkt – 62,4%, Gospelfestival – 35,2%, Kirikupäevad – 18,8%, Misjonipäevad – 9,4%, Suvepäevad – 8,2%, Misjonikonverents – 4,7%, New Wine – 3,5%; lisaks nimetati veel: Pühapäevakooli õpetajate kursused, Crescendo konverents, Elu Sõna Suvekonverents, Talvekonverents, David Wilkerson, Minge ja tehke jüngriteks, Pilistvere noortepäevad, Lastepäevad, Pastoritepäevad, Suurupi konverents, Going Up, Uppsala suvekonverents, Misjonikonverents Hollandis, Gospelkontserdid, Ülemaailmsed katoliiklaste noortepäevad.

KÜSIMUS: „Keda Eesti misjonäridest sa tead?”

Kõige enam teati misjonäre: Tõnis ja Aili Roosimaa – 28,2%, Jael Puusaag – 25,9% ning Rael Leedjärv – 10,6%. Võrdselt nimetati misjonäre: Evelyn Apinis, Johannes Kudrin ja Marilyns-Mirjam Kurg – 5,9%. Tuntud oli ka Helen Haas 4,7%. Kalju ja Külliki Õigus, Lilian ja Hannu Keskinen, Anu ja Juha Väliaho, Peeter Ratšikovski – 3,5%. Külvi Unger, Kaido Teesalu, Agape Eesti, Riina Karik, Agnes Böning – 2,4%. Üksikult nimetati veel: Titta Hämäläinen, Imbi ja Sergei Korn, Ahto ja Jaana Eskor, Pille Kruus (Venemaal), Daire Tiigivee, Heigo Ausmees, Jaanus Kärner, Misjonikoor, Olius ja Marianne, Tiitu Kassutki (vangla misjon), Kenneth Dasvand, Tiina Kärkkäinen, Matthew Scott Edminster, Paul Davidson, Albert Tünpu, Opus Dei keskus.

KÜSIMUS: „Milliste rahvaste või sotsiaalsetele gruppide juurde peaksid Eesti kirikud misjonäre saatma?”

Vastustes rõhutati sageli mõlemat – nii rahvaste juurde minemist kui ka erinevate sotsiaalsete gruppide juures töötamist. Analüüsis on jaotatud grupid aga välis- ja sisemisjonile, eeldades et sotsiaalseid gruppe nimetades pidasid noored silmas pigem vajadusi kodumaal. Need grupid jaotusid enam-vähem võrdselt: sisemisjon – 83,5%, ja välismisjon – 81,2%.

Sisemisjoni alla liigituvad järgmised grupid: noored – 14,1%, eestlased – 11,3%, sotsiaalsed riskigrupid, st vaesed ja kodutud – 28,2%, lapsed ja nende seonduv, st kool ja vanemad – 7,0%, ärimehed, poliitikud, rikkad – 5,6%, venelased – 4,2%, haiglad, invaliidid – 4,2%, vanad ja vanadekodud – 2,8%, keskealised – 2,8%.

Välismisjoni jaoks said kõige enam nimetatud riigid, mis mahuvad aknasse 10/40 – 31,8%. Nendena on nimetatud Araabia maad, Iraak, Iraan, Hiina, India, Iisrael (vt 2.2.2.). Teiseks enim nimetatud piirkonnaks osutusid naabermaad – 24,6%, sh Venemaa, Siber, handid ja sealsed eesti asulad, Soome ja Läti. Kolmandal kohal rõhutati vajadust misjonitööks Euroopas – 10,1%, ja riikides, kus vee ei tunta Jeesust või pole kirikuid – 10,1%.

Nimetati ka erinevaid usundeid – 11,8%; nendest kõige enam toodi välja moslemid ning nimetati veel budismi ja new age'i.

4. NOORTE MISJONIGA SEOTUD HOIAKUTE ANALÜÜS

Ankeetküsitluse lõpuosas olid valitud avatud küsimused, mis võimaldavad vabamalt avaldada oma arvamust. Selle metoodiliseks eesmärgiks oli hoiduda noore suunamisest etteantud vastustega (Sommer 1997:130). Nendest vastustest on kõige parem leida kinnitust noore isiklikele seisukohtadele seoses misjoniteadvusega. Kui on olnud mõttekas grupeerida vastuseid teatud üldise tüübi alla, siis seda on ka tehtud; välja on toodud mõned iseloomulikud või ka iseärased vastused. Vastuseid ei ole kommenteeritud, kuna töö autor omab respekti vastajate arvamuste suhtes ja loodab, et eelneva teoreetilise uurimuse alusel oskab lugeja ise hinnata, mis on nende arvamuste väärtus.

KÜSIMUS: „Miks paljud Eesti noored ei taha midagi kuulda Jumalast?”

38,8% vastanutest tõid põhjuseks eelarvamused ja sellest tulenev hirm tundmatu ees.

- Arvavad, et usk tähendab igavat kuiva elu ilma sõprade, meelelahutuse ja muu põnevaga. Arvavad, et kristlasena ei või teha seda, mida tavalised noored teevad. Inimeste jaoks on kristlased sünged ja tõsised ja nad ei taha sellisteks saada. Nende arvates võtab Jumal ära nendelt nende vabaduse otsustada ja olla sõltumatu. Inimesed on suletud ja neil on väljakujunenud hoiak, et kõik, mis puudutab usku, on mõttetus.

14,1% vastanutest leiab, et kirik on ise jätnud halva mulje kristlusest.

- Evangeeliumi on valesti esitatud. Kristlased on tihtipeale oma tegevuse ja olemisega oma maine alla tõmmanud. Kristlased, keda on kõrvalt vaadatud, on jätnud teinekord vale mulje kristlusest üldse.

- Seda väge, mida Jumal on andnud, ei kasuta kristlased peaaegu üldse või mitte piisavalt. Nad on liiga palju kuulnud ja näinud kirikut, kus pole Jumalat, kus pole elu ja valitseb kahepalgelisus.

- Kaks vastanut arvasid, et meedia on kajastanud kristlust negatiivselt, ja tõdevad, et ongi tehtud lolle tegusid kristluse nime all.

12,9% vastas, et noortel ei ole huvi.

- Ühiskonnal on nii palju muud huvitavat pakkuda. Praegune ühiskond ei soosi seda ning on olemas palju muid alternatiivseid vaba aja veetmise viise.
- Usk tundub piiravat; ei suuda pühenduda. Eesti noortele vist ei meeldi sõltuda kellestki ja nad on vist suhteliselt ükskõiksed. Neid ei huvita Jumal. Nad tahavad pidutseda ja teha seda, mida ise tahavad.

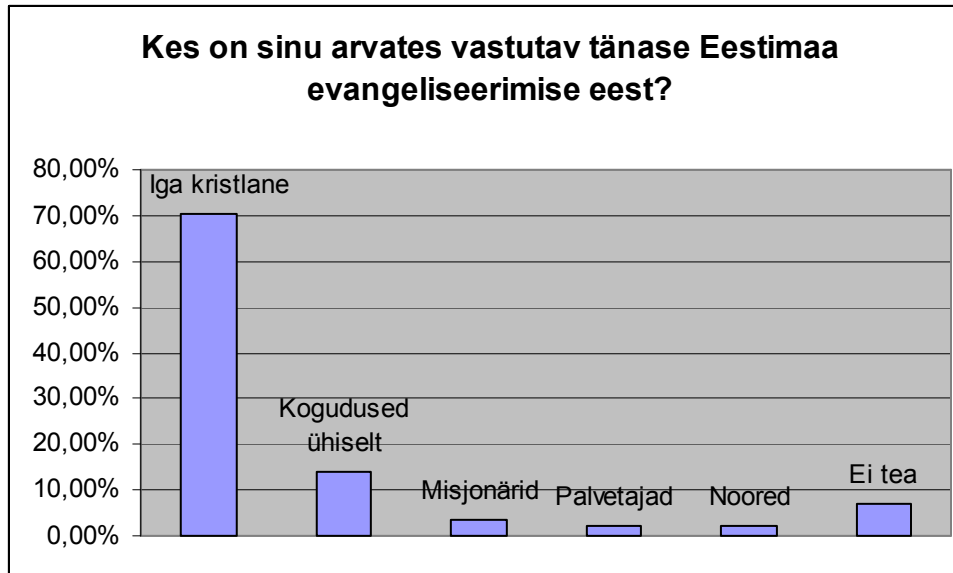
9,4% vastasid, et tegemist on eelmise põlvkonna mõjutustega.

- Neisse on sisendatud vanema põlvkonna ateismi, mida toetas nõukogude aegne õpetus religioonist.
- Paljude vanemad on kirikuvõõrad või lausa vaenulikud. Neil ei ole isiklikke eeskujusid, et usklikkus ei ole midagi, mida võõrastama peaks. Noortele on sisendatud, et kirik ja usk on „imelik” asi.

9,4% vastasid peamise põhjusena teadmatust.

- Neile ei ole piisavalt Jumalat ja Tema headust tutvustatud. Pole piisavalt kuulutatud. Nende teadmised piirduvad sellega, mida kirjutavad ajalooraamatud ja interneti-kommentaarid.
- Nad ei tea, milline Jumal tegelikult on. Nad ei tea, mis on usk tõeliselt. Nad arvavad, et on väga religioosne ja igav uskuda Jumalasse. Kardavad end siduda tundmatuga.

7,1% arvavad, et noored ei julge tunnista oma huvi.

KÜSIMUS: „Mida sa mõtled, kui öeldakse: “Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid”?”

30,6% ütlesid, et tuleb rääkida Jeesusest, kuulutada, evangeliseerida.

- See on käsk igale kristlasele, et ta levitaks Jumala riiki; kus ja mis viisil, seda peab igaüks isiklikult Jumalalt küsima. Peaksime kuulutama Jumala sõna kõigile inimestele ning rääkima neile Jumala armust ja armastusest. Iga kristlase kohus kuulutada, et kõik inimesed saaksid sellest kuulda.

- Õpetada tulevastele põlvetele usku. Evangeeliumi tuleb seletada ja lähemalt tutvustada enne, kui nad midagi uskuma hakkavad.

17,6% vastanutest tõid välja, et see tähendab evangeeliumi kuulutamist ka oma eluga.

- Meie elu peab olema kui avatud Piibel. Minge, kuulutage maailmas Jumalast ning olge neile eeskujuks ja õpetage neile Jumala imelisi teid! Elada kristlasena maailmas, olles eeskujuks oma sõpradele, tuttavatele, perekonnale, õpetajatele ja kõigidele, kellega kokku puutun.

- Peaksime otsima Jumalat rohkem kui varem, et võiksime täita seda käsku. Olla täidetud Püha Vaimuga. Olla julged tunnistama oma usku; paluma teiste eest. Me peame kõigile näitama, kes on Jeesus!

- Palju vastutusrikast tööd, suhete loomist ja isetust. Kristlastevaheline armastus on just see, mis paneb inimesi mõtlema.

17,6% vastasid, et inimesi tuleb õpetada.

- Inimesi on vaja õpetada, et nad võiksid uskuma hakata.

- Peame kuulutama ja kui keegi peaks saama päästetud, tuleks anda talle nõu ja õpetada teda elama Piibli järgi. Inimesi ei tohi „õhku rippuma” jätta, kui nad on juba pöördunud. Olema neile usus toeks ja mentoriteks või vaimulikeks juhtideks.

- On vaja neid viia edasi kuni ristimiseni. Vanemad kristlased võiksid uuemaid õpetada ja juhtida. Neil tuleb lasta end ka Püha Vaimuga ristida.

- Igale kristlasele on antud ülesanne kuulutada evangeeliumi kõigile rahvastele ning neid ristida ja õpetada. Kui kristlane jätab selle kohustuse täitmata, on ta Isa ees pattu teinud.

15,3% vastanuist rõhutasid misjonitööd.

- See on misjonikäsk: minna kaugemale kuulutama. Et kõik rahvad omaks kedagi, kes neid õpetaks ja juhataks Jeesuseni. Tuleks tutvustada kristlust igal pool üle maailma. Sõnum tuleb viia eriti neile, kes sellest veel kuulnud pole.

- Misjonärina elamist, kas siis kodus, tööl, koolis.

9,5% vastanuist toonitasid, et tulemuseks peaks olema pöördumine ja jüngriks saamine.

- Et kõik inimesed peaksid pöörduma Jumala poole. Kõikidel on õigus jüngriks saada. See on kristlaste kohustus. Jumal tahab, et kõik saaksid Tema rahvaks. Et me kuulutaksime Kristust ja suunaksime neid tegema otsust Jumalat vastu võtma.

3,5% vastanuist arvas, et seda ei saa päris sõnasõnalt võtta. Seda tuleb küll teha, aga mitte sunniviisiliselt ja vääriti omakasupüüdlikult toimides.

KÜSIMUS: „Mida sa mõtled Jeesuse ütlusest: “Igaüht nüüd, kes mind tunnistab inimeste ees, teda tunnistan ka mina oma Isa ees, kes on taevas”?”

Juba eelpool punktis 2.2. oli seda küsimust analüüsitud võrdluses vastustega küsimusele „Kas saab kristlaseks nimetada neid, kes ei ole kunagi avalikult oma usku tunnistanud?” Siinkohal on esitatud mõningaid väljavõtteid vastustest ning on püütud neid grupeerida.

51,8% vastanuid: see on eelduseks, et saada taevasse, et Jeesus tunnistab meid Isa ees.

- Kes tunnistab, selle võtab Jumal taevasse. Kui me tunnistame, on meil igavene elu. Selleks, et pääseda taevasse, tuleb maa peal olles rääkida Jeesusest ja mitte teda häbeneda. Jumal ei soosi neid, kes teda häbenevad.
- Kui inimene tunnistab avalikult teistele Jeesusest ning sellest, et ta on kristlane, siis ei häbene ka Jeesus teda, ning Jeesus tunnistab Isale, et ta on surnud tema eksimuste eest ristil. Siis isa tunnistab mind kui kristlast. Jumal isiklikult tunnistab meid, me oleme siis 100% olemas ja me ei lähe siis põrgu.
- Ei pea kartma tagakiusamist, sest see teeb meid just õndsaks.
- Jeesus ohverdas elu meie eest. Kui meie ohverdame oma elu selleks, et elada temale, siis viimisel päeval kostab tema meie eest taevas.
- Ainult nii võib pääseda igavikku paradiisi.

28,2% vastanuid: usku ei tohi salata ega häbeneda.

- Peab jääma kindlaks sellele, mida usud. Me ei peaks oma veendumusi häbenema.
- Ei tohi salata oma usku hirmust jääda mõistetamatuks. Me peame julgema tunnistada. Peaksime inimestele rääkima, et oleme kristlased. See kõik peaks tulema armastusest. Peab haarama igast võimalusest kinni, mille Jumal näitab, et tunnistada.

- Jumala arm on suur, aga eksida selles asjas oleks nõme. Jeesus soovib, et me tunnistaksime inimestele temast.

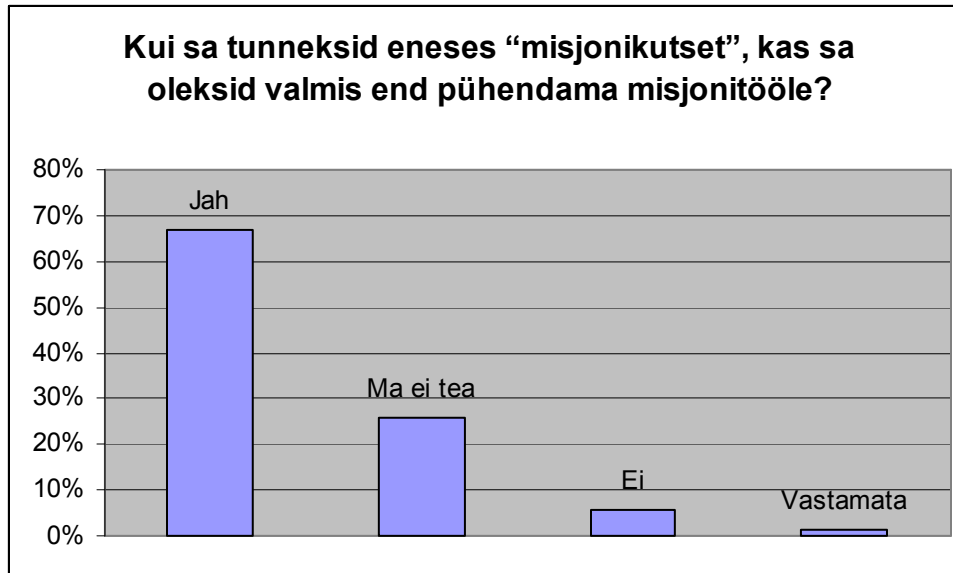
- Sa ei saa öelda, et oled kristlane, kui seda teiste ees kunagi ei tunnista.

- On väga tähtis avalikult tunnistada oma usku, ei tohi salata. Seepärast ei saagi pidada õigeks ainult „oma tegudega” tunnistamist. Ei saa uskuda „salaja”, kordagi elus kellelegi ütlemata, et usun Jumalasse ja Jeesusesse. Samas ei saa eeldada, et kõik inimesed peavad Jehoova tunnistajate kombel ustele koputamas käima. Kes tunnevad, et nad selleks kutsutud on, tehku seda, teised tehku teisiti.

4,7% vastanutest toonitasid tunnistamist tegude läbi.

- Usun, et see on nii. Samas ei leia, et seda peaks kogu aeg rääkima. Kui keegi teeb sulle näiteks mingi teguviisi, käitumise kohta komplimendi, võib ju öelda, et käitun nii, kuna olen kristlane. Kui seda niisama korrutada, ei ole sellel mingit mõtet. Usk ilma tegudeta on surnud.

2,4% vastanuid: see tähendab Jeesuse oma südamesse vastuvõtmist. Kui ma võtan Jumala vastu oma südames, siis võtab tema ka minu vastu. Et Tema mind armastab, see paneb mind ka teda armastama. Armastuse väljendus on sõnakuulelikkus.

Vastust **KÜSIMUSELE**: „Kui sa tunneksid eneses “misjonikutset”, kas sa oleksid valmis end pühendama misjonitööle?” oli palutud ka põhjendada.

„Jah” vastanutest 64,9% – 26 naist ja 10 meest – põhjendasid seda kui kuulekust Jumalale, kellele ei ole hea vastu vaielda ja mille puhul Jumal ise hoolitseb kõige eest, andes innustust ja rõõmu misjonitöö tegemiseks.

- Sest tahan olla Jumalale kõiges sõnakuulelik. Tahan anda ennast Jumalale; ükskõik, mida Ta tahab, et ma teen. Sest tahan teha seda, milleks Jumal mind loonud on. Ma olen valmis tegema ükskõik mida Jumal ütleb teha, vastuvaidlemata. Kui Jumal saadaks mind kuhugi inimestele rääkima usust, siis ma lihtsalt läheks.
- Kui see on minu kutsumine, Jumala plaan minu elu jaoks, siis ei saaks ma teisiti kui peaksin alluma sellele, muidu poleks ma rahul ja õnnelik.
- Sest see oleks sellisel juhul ainuke tee. Keda Jumal kutsub, teda ta ka varustab... ja mujal olles poleks rahu niikuinii. Pealegi oleks see siis Jumala parim minu jaoks. Kui Jumal kutsub inimest misjonitööle, siis ta kutsub teda piisavalt tugevalt, et inimesel tekib niisugune igatsus ja vajadus seda tööd teha, mis ei jäta teda rahule.

- Sest kõige parem on teha Jumala tahet, ainult nii võib leida rahu. Kui see on Jumala plaan, siis muidugi. Kui see on Jumala kutsumus, siis ma usaldan teda ja tean, et ta ei soovi mulle midagi, mis mulle meeldima ei hakkaks.
- Pole mõtet Jumalale vastu punnida.
- Kui Jumal tahab ja temal on minu jaoks plaan, et ma peaksin tegema misjonitööd, siis ma ei kahtleks hetkegi ning olen nõus jätma kõik ja minema kuhu vaja.
- Ma ei saa midagi Jumala tahte vastu ning alati tuleb kasvõi hiljem välja, et see valik oli just parim. Sest ma ei julge Jumalale vastu hakata. Ta on lihtsalt nii kõikvõimas, mul ei ole selleks õigust.
- Jumal ei vääna meid vastu meie oma tahtmist, kui tema tahe on, et me misjonit teeks, siis paneb ta selle tahtmise ka südamesse.

15,8% teevad juba misjonit või valmistuvad selleks – 6 naist ja 3 meest.

- Sest ma olengi misjonikutsega. Mu eluunistus on saada misjonäriks. Küll Jumal asjade eest hoolet kannab, mina pean olema sõnakuulelik
- Olen sellele väga konkreetselt mõelnud (välismisjonile) ja palvetanud. Hetkel pole lihtsalt õige aeg.
- Eks püüan iga päev teha misjoni tööd rohkemal või vähemal määral. Kuidas see õnnestub, eks seda ei oska öelda hetkel.
- Arvan, et misjonipõld võib olla ükskõik milline keskkond, kuhu Jumal mind ka ei juhiks, sest Jumal saab mind kasutada kõikjal, kui ma Teda lasen. Usun, et see on vaid suhtumise küsimus.

7,1% põhjendasid, et misjonitöö on neile endale meeldiv.

- Sest see on hämmastav tunne, kui jagad Jumala armastust teistega ja ohverdad oma elu tema teenimiseks. Ma olen väga misjonitöö poolt ja arvan, et see on selline

asi, mida ma tahaksin ise ka tulevikus teha. Saaks paljusid inimesi aidata ka mujal kui ainult kodumaal

3,5% leiavad, et see on loomulik asi, et inimene osaleb misjonis.

3,5% vastasid, et misjonitöö peaks olema seotud ka nende erialase tööga või nad sooviks selle kõrvalt tegeleda ka oma põhitööga.

„Ma ei tea” vastanud tunnistavad – nendest 27,3% –, et praegu nad seda kutset ei tunne, aga on nõus järgima, kui Jumal selle annab. 13,6% räägib kartusest, kas saab hakkama. 9,1% ei ole misjonitööga kursis. 4,5% jaoks on tähtis, et kuulutamine toimuks eelkõige praktilise abi ehk nn. sotsiaaltöö kaudu.

„Ei” vastanud põhjendasid, et neil puudub suhtlemis-, kõnelemisanne ja nad ei ole sobilikud misjonitöö jaoks.

KÜSIMUS: „Mida Sina teed misjoni heaks?”

45,9% – on juba aktiivselt tegevad misjonis.

- Räägivad oma sõpradele Jumalast.
- Oluliseks peeti ka palvetamist ja raha annetamist.
- Osalevad noortetöös koguduses ja kogudusest väljaulatuvas. Tehakse bändi ja käiakse sellega kuulutamas. Teeb pühapäevakoolitööd. Iga aastased Christmas Child kingipakid. Osalevad koguduse töös, kus tegeletakse mittekristlastega. Noored käivad ise väljas kuulutamas.
- Inner Mission projekt, Eesti sisemisjon, kus noored toetavad koguduste noortetööd ja aitavad seda alustada. On grupis, kes rajab kogudust. Konverentside ja ürituste abistamine ja korraldamine. Juhendavad kristlikke kollektiive või misjoni koordinaator. Noortevangla. Misjonikoor.
- Misjonigrupid. Evangeelsed tantsuüritused.

14,1% – leiavad, et kõige tähtsam on isiklik eeskuju ja kristlik eluviis.

5,9% – mõtlevad misjonäriks saamisele (Vaba Viimsi, N, 19, bapt N, 16; Vaba Valguse Tee N 17; Kiituse kabel, N 16)

34,1% kõigist vastanutest ütlesid, et palvetavad ja toetavad rahaliselt. Palvetatakse tagakiusatavate ja misjonäride eest. Toetatakse ka konkreetset inimest.

KÜSIMUS ideedest noorte paremaks kaasahaaramiseks misjoni- ja evangeelseks tööks:

Kohati saada küsimusest saadi erinevalt aru. Mitmed arutlesid teemal, kuidas evangeelset tööd teha, mitte seda, kuidas juba kristlikke noori kaasa haarata misjoni- ja evangeelsele tööle.

Kõige enam peeti vajalikuks misjonitöö tutvustamist ja inimesi rohkem informeerida ning harida. Selleks on seminarid, kursused, et noored saaksid parema ülevaate misjonitööst. Tuleb korraldada rohkem misjonitööga seonduvaid laagreid. On vaja misjoniõhtuid, kus misjonärid peaksid jagama oma kogemusi.

Pakuti välja ka korraldada noortele lühimisjonireise erinevatesse maadesse ning krusaade koos välismaa misjonäridega.

Oluliseks peeti ka kohalikku misjonitööd. Soovitati korraldada reise teistesse linnadesse, kus saaks teha laule, tantse ja draamasid, sealjuures andes igatühele mingi ülesande, et keegi ei tunneks end kõrvalejäetuna. Noortegrupid võiksid valida omale ühe naaberlinna või koha, kus nad noortetööga alustaks ja vastutaks selle eest kogu grupiga.

Arvati, et tuleb paluda Jumalat, et noortel oleks igatsus teha misjonitööd. On vaja õpetada noori palvetama oma sõprade pärast ja nägema “patuseid”, kes vajavad Jeesust nii nagu nemadki. Noortel peaks kõigepealt endal paigas olema visioon Jeesusega koos käia.

Korraldada kokkusaamisi eri konfessioonide vahel.

Ideed evangeliseerimiseks:

Tänaväürituste korraldamine koos pallimängu ja muusikaga. Üritused noortele meeldivas keskkonnas ja kontserdid. Vajalik on laiahaardelist religiooniõpetust ja käia koolides.

Võiks olla noortekeskus, kuhu võiksid tulla kõik noored, kes tahavad. Seal võiks teha filmiõhtuid, võistlusi, konsultatsioone jne, et anda noortele ettekujutust misjonitööst. Tuleb kindlasti teha teemas huvitavamaks, hullemaks. Näidata, et Jeesus pole kuivik ja et kristlased on LAHEDAD! Tegeleda nende maailma asjadega, mis noori huvitab “kristlikul moel”, jäädes ise julgelt kristlaseks. Pakkuda nii füüsilist kui vaimset tegevust.

Viimane KÜSIMUS: „Millal tuleb maailma lõpp?” ei olnud algselt mõeldud mingiks eriliseks teoloogiliseks mõteteavalduse kohaks, vaid pigem lõõgastavaks küsimuseks pärast pingelist ankeeditäitmist. Kuid vastustest sellele küsimusele koorusid välja olulised mõtted, mis on vahetult seotud misjoniga ja misjoniteadvusega.

Kõige enam pakutud vastuseks oli, et ainult Jumal teab seda, millal tuleb maailma lõpp, või siis kui aeg on käes ja kui Jumal tahab – 38,8%. Selgituseks pakuti, et siis kui Jeesus tagasi tuleb – 15,3%. Ajaliselt pakuti, et varsti – 8,2%, või mõnesaja aasta pärast – 2,4%.

Pakuti ka konkreetsemaid vastuseid: Siis kui Piibli ennustused täituvad; kui kõik maailma inimesed on evangeeliumi kuulnud, et keegi ei saaks ennast vabandada öeldes, ma ju ei teadnud. Siis kui igast rahvusest on inimesi Kristuse juurde tulnud; kui kõikidele rahvastele on kuulutatud päästet. Siis kui Juudid on pöördunud tagasi Iisraeli; kui Jeruusalemma tempel on taas ülesehitatud, kui Jeesus tagasi tulnud ja kui 1000-rahuriik on läbi.

KOKKUVÕTE

Töö teemaks oli valitud „Eesti kristliku noore misjoniteadvus”, eesmärgiga uurida tänaste noorte misjoniteadlikkuse hetkeolukorda Eestis. Metoodiliselt jaotus töö kahte suurde valdkonda: teoreetiline ja empiiriline uurimine. Teoreetilise osa peamiseks ülesanneteks oli käsitleda misjonimõiste teoloogilisi aluseid ja määratleda misjoniteadvuse piirid ja tingimused. Empiiriline osa tegeles Eesti kristlike noorte misjoniteadvuse uurimisega. Selle läbiviimiseks sai koostatud 4-leheküljeline küsitlusteanket, mida levitati käest-kätte ning e-posti teel. Küsitlusankeetidele vastanutest etteantud vanusepiirides 14-25 eluaastat tagastati 85 ankeeti, mille alusel tehti ka käesolev uurimus.

Misjoniteoloogilise uurimuse tulemused:

Misjonimõiste muutumist viimase sajandi jooksul on võimalik märgata vähemalt kolmel tasandil: selleks on kontekstuaalsed, eklesioloogilised, misjoniteoloogilised faktorid.

Kontekstuaalne mõtlemine käsitleb arusaama, et maailmamisjonis ei ole võimalik evangeeliumi arusaadavalt ja adekvaatselt inimesteni viia, kui ei arvestata evangeliseeritava piirkonna kultuurilisi, sotsiaalseid jm kontekste. Tänapäeva väga oluline kontekst on globaliseerumine, kus küsimuse alla tulevad ka erinevate religioonide konfrontatsioon ning kristlike kirikute oikumeeniline suutlikkus. Küsitlusankeetidele vastajad olid neid tegureid väga hästi mõistnud ja rõõm oli näha seda, et oikumeenilised suhted on nende silmis au sees. Teisest küljest oli aga kurb tõdeda, et eesti kristlikud noored on väga palju mõjutatud kaasaegsest liberaalsest misjoniteoloogiast, mis ei suuda või ei taha diferentseerida põhimõttelisi erinevusi religioonide jumalapildis.

Eklesioloogilised faktorid on muutunud, arvestades misjonaarse situatsiooni muutustega maailmas. Vähemaks on jäänud neid maid, kus kogudusi veel ei ole, ja riigid, kus kogudused olid eelmisel sajandil veel algusjärgus, on muutunud tugevateks ja iseseisvateks kogudusteks, kes juba omakorda saadavad misjonäre välja. Seega on

suurem osa misjonitööd kujunenud koguduste abistamiseks ja järjest vähem uute koguduste rajamiseks. Jim Montgomery on välja töötanud aga uue eklesioloogilise mudeli, mille rõhuasetus on väikeste osadusgruppide rajamisel. Projekt *InnerMission* (Sisemisjon) on näide selle kohta, kuidas tänapäeva eesti noored on teostamas sarnast meetodit, käies rajamas noortegruppe Eesti erinevatesse paikadesse.

Misjoniteoloogilised muutused on kõige radikaalsemad seoses *missio Dei*, holistliku misjoni ja oikumeenilise misjoni kontseptsioonide kasutuselevõttuga. Kuigi küsitlusankeetides ei olnud otseselt küsitud *missio Dei* definitsiooni, ilmutasid noored siiski positiivselt oma arusaamist Jumala plaanist. Rõõmustav oli näha ankeetküsitluste valgel, et evangeliseerimise protsessis pööravad noored tähelepanu holistlikkusele, mis väljendub kuulutamise ja teenimise partnerluses.

Misjonimõiste defineerimine kiiresti muutuvas misjonisituatsioonis ei olegi üheselt võimalik. Jeesuse poolt antud misjonikäskude alusel – „Tehke jüngriteks kõik rahvad” (Mt 28:19); „Nii nagu Isa on läkitanud minu, nõnda saadan ka mina teid” (Jh 20:21) – on üks lihtsamaid definitsioone esitatud John Stott’i poolt: misjon=kuulutus+teenimine. Selles valemis lähtutakse evangelisatsiooni rolli mõtestamisel Kristuse evangeeliumist ning mõeldakse selle all evangeeliumi kuulutamist. Misjoni inkarnatsiooniprintsiip rõhutab vajadust samastuda evangeliseeritava piirkonna olustiku ja ühiskonnaga. Alles evangeliseerimise tulemusena ilmneb eluolustiku ja ühiskonna transformatsioon.

Tulemused misjoniteadvuse teoreetilise uurimuse kohta:

Misjoniteadvust kujundavad järgmised faktorid: a) teadmised misjonist; b) nendele teadmiste väärtustamine sisemise tõe äratundmise alusel; c) enese identifitseerimine nende väärtustega, mis väljendub valmisolekus end panustada misjoni heaks.

Teadmine Jumala plaanist tähendab mõista kristlaste läkitamist, mis on sarnane Poja läkitamisega Isa poolt. Teiseks tähendab see Kristuse tunnistamist; sellise tunnistamise eesmärk on inimeste pöördumine. Kolmandaks tähendab see rahvaste tegemist jüngriteks.

Teadmine kiriku rollist, eestpalvest ja misjoni rahastamisest on vajalik selleks, et misjonivalmidus võiks avalduda konkreetsetes misjonitegudes. Selle teadmise edastamine noortele on äärmiselt oluline, sest suurt osa tänaseid kristlikke noori iseloomustab küll suur huvi misjoni vastu, kuid samas vähene võimalus osaleda misjonis koguduse kaudu.

Teadmisi misjoni kohta oleks tänapäeva noorel võimalik hankida, kuid nende teadmiste kättesaamine ei ole alati lihtne. Probleemid on järgmised:

- 1) Viimase 15 aasta jooksul on kirjastatud mitmeid misjoniteemalisi raamatuid, kuid ei ole teada, kui palju nüüdisaja noor raamatutega suhtleb.
- 2) Suured misjoniüritused – gospelfestivalid, misjonikonverentsid, evangeelsed massiüritused jm – on jäänud juba ligi kümne aasta tagusesse perioodi ning tookordne tegevus ei ulatu tänaste noorte kogemusse.
- 3) Kogudustes, kus noored liiguvad, jutlustatakse enamjaolt eksegeetilistel ja hingehoidlikel teemadel ning vähe misjonist; seega ei ole olnud kohalik kogudus kõige tõhusamaks kohaks noorte misjoniteadvuse arendamisel.

Positiivselt saab väärtustada järgmist: vaatamata sellele, et täna on tunduvalt vähem misjonikonverentse ja misjoniteemalisi õpikodasid suurürituste juures, kui seda oli 10 aasta eest, on siiski viimastel aastatel hakatud taas tegelema noorte misjonikasvatusega. Selle näideteks on projekt *InnerMission* (Sisemisjon) ja EEKB Liidu misjonilaagrid. See annab olulise panuse noorte tänasesse misjoniaktiivsusesse.

Kokkuvõte Eesti kristliku noore misjoniteadvuse uurimisest:

Statistilised analüüsid ja nende tulemuste võrdlemine misjoniteoloogilise uurimusega andsid suuremat selgust eesmärkidena püstitatud probleemides a) hinnangu andmine Eesti kristliku noore misjoniteadvusele ja tema misjonivalmidusele; b) noore ja tema koguduse suhe seoses misjoni praktiliste võimalustega; c) kas meie keskelt on tulemas uusi misjonäre?

Olulisimad tulemused:

a) Tulemustest ilmnes, et noorte teadlikkus evangeliseerimise vajadusest on väga hea, kuid esinevad mõningad ebakõlad evangelikaalse misjoniteoloogia seiskohtadega, mis võib tuleneda sellest, et neid on suunatud rohkem tegudele kui teadmistele. Näha oli ka seda, et teadmiste puudumise tõttu oli mõnedel hirm ja kõhklus astuda julgeid samme evangeliseerimise suhtes (vt 4.). Sellegipoolest on noortel sisemine veendumus tunnistamise vajadusest.

Positiivne oli see, et noored näevad misjonitöö vajadust globaalselt ning väga olulisena ka lokaalselt (vt 3.3). See tähendab, et misjoni all ei mõelda üksnes välismisjonit, vaid ka evangeliseerimisvajadust oma kodumaal. Noored oskavad näha ka teenimistöö ning vaestele tähelepanupööramise vajadust koostöös evangeliseerimisega (vt 3.3). Seega on noortel veendunud arusaam holistlikust misjonist.

Hinne noorte misjoniteadvusele võiks olla „4” (viiepallisüsteemis).

b) Noortel on kõrge usaldus koguduste suhtes (vt 3.3.), kuid see ei ole kinnistunud erilise patriotismina. 80% noortest kujutab ette, et nad võivad ka kogudusest lahkuda. Lisaks võimalike lahkujate mitmetele loomulikele põhjustele teeks seda neist 13,2% seoses misjonitööga (vt 3.2.), õnneks. Noored ei lükka ka evangeliseerimise vastutust kiriku või organisatsioonide kaela, vaid mõistavad väga hästi oma panust selles (vt 4.).

Statistiliste analüüside tegemisel oli püütud vältida ennatlike konfessionaalseid üldistusi. Kui siiski oli püütud selgitada, millisesse konfessiooni need vastajad jagunevad, ilmnes üldine tõsiasi, et tegelikult noortel ei ole välja kujunenud mingit erilist konfessionaalset profiili. Kui noored andsidki vastandlikke vastuseid mõnele hinnangulisele küsimusele, siis toimus polariseerumine konfessiooni enese raames (näiteks küsimus „Kas saab kristlaseks nimetada neid, kes ei ole kunagi avalikult oma usku tunnistanud?”).

c) Nad on enamasti valmis minema välja misjonitööle, kui Jumal neid isiklikult selleks läkitab. Nad mõistavad, et nende läkitajaks on Jumal ja tegemist on Temale kuuletumisega. 67% noortest oli valmis end pühendama misjonitööle, kui nad tunneksid eneses „misjonikutset”. 47,1% ütlesid, et on juba aktiivselt tegelemas misjonis ja 4 noort

valmistub välismisjonäriks tööks (vt 4.). Seega küsitlusankeetidele vastanutest on suhteliselt hea protsent väga positiivselt meelestatuid misjonitöö suhtes, mis kinnitab lootust, et meie keskelt on tulemas uusi misjonäre.

Võib kinnitada hüpoteesi, et noorte tänane valmisolek misjoniks võiks saada konverteeritud kiriku tegelikuks misjonitööks, kui kirik suudaks pakkuda noortele piisavalt väljakutseid. Selle idee teostamise viiside ja tingimuste väljaselgitamiseks oleks vaja edasisi uuringuid.

SUMMARY

The title of this diploma is “Estonian Christian youth’s mission consciousness”. This diploma work gives an overview of theological concepts on mission and defines biblically consciousness of mission. Bigger part of this work contains an analysis of questionnaires. To the questionnaires have Christian youth from six different denominations answered, in the age of 14-25 years. The purpose of the diploma work is to reflect questionnaires conclusions in the light of understandings of mission theology. Also it was interesting to see, if among these young people are growing future missionaries.

Diploma work has reached to the following conclusions:

Estonian Christian youth have a good consciousness of the need to evangelize and to do missionwork. Although they made some mistakes of understanding the main principles of the mission theology, which raise up the question if youth are more encouraged to actions than to consciousness. It was also clear that many young people were afraid of stepping bold steps towards evangelism because of the lack of knowledge.

Estonian Christian youth see the mission need in all over the world and also at home. Their views in mission are also combined with holistic understandings. They see the need for compassion for people together with the need of evangelize.

Estonian Christian youth have a trust to the Church but still 80% of them said that they are also ready to leave from their Church to another. Many of those reasons were quit normal – getting married or changing the place to work and 13,2% of them named the reason of going to mission to another country.

Analyzing the differences of denominations, were found that differences cannot be made. Youth answered equally differently to different questions with the same denomination. It means that their opinions were personal and not denominational.

67% of young people who answered to the questionnaire were ready to commit themselves to missionwork if they feel the calling for it. 47,1% say that they are already

active in mission and 4 young people said that they are already preparing for long-term mission in another country.

Estonian Christian youth's readiness for mission can possibly be converted to the actual missionwork in Church, if Churches can give in the right way challenges in mission to young people. It needs further searching.

KASUTATUD KIRJANDUS JA ALLIKAD

- Altnurme, Lea. 2005. Kristlusest oma usuni: Uurimus muutustest eestlaste religioossuses 20. sajandi II poolel. Dissertationes Theologiae Universitatis Tartuensis, 9. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Anz, Wilhelm. 1986. Art. Bewusstsein. – Die Religion in Geschichte und Gegenwart, 3. Auflage, Erster Band, Tübingen: J. C. B. Mohr (Paul Siebeck), 112-115.
- Bosch, David J. 1991. Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission. Maryknoll: Orbis Books.
- Charta. 2006. – Charta oecumenica, 2001. – Documenta oecumenica. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 149-157.
- Context. 2004. – Mission in Context: Transformation, Reconciliation, Empowerment. An LWF Contribution to the Understanding and Practice of Mission. Geneva: The Lutheran World Federation.
- Evangeelium. 2006. – Evangeelium ja kultuur, 1978. – Documenta oecumenica. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 158-190.
- Gundry-Volf, Judith M. 1993 Art. Conscience. – Dictionary of Paul and his Letters. Leicester: InterVarsity Press, 153-156.
- Hahn, Hans-Christoph. 1979. Art. Gewissen. – Theologisches Begriffs Lexikon zum Neuen Testament. Wuppertal: Theologischer Verlag R. Brockhaus, 555-560.
- Johnstone, Patrick; Mandryk, Jason. 2001. Operation World: When We Pray God Works. 21st Century Edition. Carlisle: Paternoster Publishing.
- Kaldur, Peeter. 2006. Lühike oikumeenilise liikumise ajalugu. – Documenta oecumenica. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 9-26.

- Kirk, Andrew. 2002. What is mission? Lecture at the Swedish Mission Council's bi-annual meeting. Sundbyberg: Swedish Mission Council.
- Kritzinger, J., Meiring, P., Saayman, W. 1994. On Being Withness. Halfway House: Orion Publishers. Eestindatud käsikiri „Sissejuhatus misjoniteadusesse”, 2003.
- Kurg, Ingmar. 2002. Saateks. – John R. W. Stott. Kristlik misjon nüüdismaailmas. Tallinn: Logos, 7-13.
- Kurg, Ingmar. 2004. Kristlikud liikumised ja oikumeeniline suhtlemine Eestis. – Akadeemia, 1, 108-120.
- Kurg, Ingmar. 2006. Misjon. – Documenta oecumenica. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 193-213.
- Lausanne. 2006. – Lausanne'i leping, 1974. – Documenta oecumenica. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 214-222.
- Lima. 2006. – Ristimine, armulaud ja vaimulik amet, 1982. – Peeter Kaldur jt, koost. Documenta oecumenica: kirik, ühiskond, misjon. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut.
- Manila. 2006. – Manila manifest, 1989. – Documenta oecumenica. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 249-265.
- Maurer, Christian. 1983. Art. συνοιδα, συνειδησις. – Gerhard Kittel, Gerhard Friedrich, ed. Theological Dictionary of New Testament, Vol VII, 898-919.
- ME-a. 2006. – Misjon ja evangelisatsioon: oikumeeniline seletus, 1982. – Documenta oecumenica. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 223-248.
- ME-b. 2006. – Misjon ja evangelisatsioon: ühtsuses täna, 2000. – Documenta oecumenica. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 266-287.
- Montgomery, Jim. 1989. DAWN 2000: 7 Million Churches To Go: The personal story of the DAWN strategy for world evangelization. Pasadena: William Carey Library.

- Mähar, Anželika. 2005. Evangelism ja sotsiaalne vastutus nüüdisaegses oikumeenilises diskussioonis. Bakalaureusetöö. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, käsikiri.
- Pilli, Einike. 2005. Tervikliku elukestva õppe kontseptsioon Eesti protestantlike koguduste kontekstis. Dissertationes Theologiae Universitas Tartuensis, 8. Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus.
- Pilli, Toivo. 2007. "Evangelism and Mission in the Union of Evangelical Christians-Baptists in Estonia, 1945-1991", avaldamata käsikiri.
- Schwarz, Christian A. 1992. Der Gabentest. Wiesbaden: C&P Verlag.
- Sommer, Barbara and Robert. 1997. A Practical Guide to Behavioral Research. Oxford: Oxford University Press.
- Spindler, Marc. 1995. Art. The Biblical Grounding and Orientation of Mission. – Missiology: An Ecumenical Introduction. Michigan: William B Eerdmans Publishing Company Grand Rapids, 123-143.
- Stott, John R. W. 2002. Kristlik misjon nüüdisaailmas. Teoloogia & praktika, 8. Tallinn: Logos.
- Valk, Pille. 2002. Eesti kooli religiooniõpetuse kontseptsioon. Dissertationes Theologiae Universitatis Tartuensis, 6. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Wesoly, Waldemar. 2005. "Missionsbewusstsein der polnischen Jugend". – Heribert Bettscheider, Hrsg. *Mission in Europa: Überlegungen zu einem aktuellen Thema*. Studia Instituti Missiologici Sociatis Verbi Divini, Nr 86. Nettetal: Steyler Verlag, 45-59.

LISA 1

Austatud Eesti noor kristlane!

Palun sinu kaasabi selleks, et uurida Eesti kristlike noorte misjoniteadvust. Uurimuse viib läbi Tartu Kõrgema Usuteadusliku Seminari tudeng Marilys-Mirjam Kurg. Ma olen väga tänulik koostöö üle, kui vastad allolevatele küsimustele.

I. Enese kohta

Vanus:

Sugu:

Elukoht: ___maal ___linnas ___muu

Kogudus, millega oled seotud?

Kas oled ka koguduse liige? ___Jah ___Ei

Kui kaua oled olnud kristlane? _____

Kuidas kohtusid Jumalaga? Kelle kaudu?

Kas Su perekonnas on veel kristlasi?

II. Misjon ei ole seotud ainult kaugetele maadele rändamisega. Eestimaa on tänapäeval samasugune misjonimaa, nagu iga teinegi. Misjon algab meie koduükselt ja on enamasti meie oma koguduse vastutada.

Palun, et sa vastaksid, millised on sinu seisukohad järgmistes küsimustes, märkides ✓ Sinu jaoks kõige õigema vastusevariandi ette:

- 1) Kas nõustud väitega: “Jumal tahab, et kõik inimesed saaksid päästetud.”

(1Tm 2:4) ___Jah ___Ei ___Ma ei tea

- 2) Kas selle unistuse täitumine on reaalne? ___Jah ___Ei.

Miks? Kuidas?

- 3) Kas nõustud, et uskmatu inimene võib häid tegusid tehes saada õndsaks?
___Jah ___Teatud tingimustel ___Ei

- 4) Kas nõustud, et teistes, mittekristlikes religioonides on märke Jumalast, kellest räägib Piibel?

___Jah ___Jah, aga nad ise ei tea seda

___Ei ___Teised religioonid on jumalavastane ebausk

- 5) Kas saaksid elada kristlasena ilma kirikusse kuulumata? ☐ Jah ☐ Ei
- 6) Eestimaa evangeliseerimiseks peaksid kõik kirikud asuma koostööle!
☐ Jah ☐ Ei ☐ Ebareaalne lootus
- 7) Kas saab kristlaseks nimetada neid, kes ei ole kunagi avalikult oma usku tunnistanud? ☐ Jah ☐ Ei
- 8) Kas võiksid mingil põhjusel lahkuda oma kogudusest, et liituda mõne teisega? ☐ Jah ☐ Ei.
- Kui jah, siis millisega ja miks?

- 9) Kas sulle meeldib koos teistega palvetada?
☐ Jah ☐ Ei ☐ Vahetevahel

III. Palun, et Sa annaksid oma hinnangu 4 palli süsteemis:

1 – Ei nõustu, 2 – Pigem ei nõustu, 3 – Nõustun teatud määral, 4 – Nõustun.

Eesti noorel on hea ligipääs infole Kristuse ja kristluse kohta?	1	2	3	4
Sõnatu inimeste teenimine võib asendada avalikku tunnistust oma usust	1	2	3	4
Sinu kogudus on aktiivne misjonitegevuses	1	2	3	4
Kõik konfessioonid on võrdsed Jumala ees	1	2	3	4
Minu koguduse õpetus on arusaadav ja vastuvõetav ka kõigile teistele	1	2	3	4
Iga kristlase kohustus on anda tunnistust oma usust	1	2	3	4
Kiriku tulevik sõltub peamiselt pastorite aktiivsest tegevusest	1	2	3	4
Misjonär on õnnelik inimene	1	2	3	4
Eestimaa tulevik ilma kirikuta on süge	1	2	3	4
Kristlaseks saab isikliku pöördumise läbi	1	2	3	4
Kas sulle oleks vastuvõetav suhelda moslemitega	1	2	3	4
Misjonitöö toetamine on kulukas ettevõtmine	1	2	3	4
Asotsiaalid väärivad kaastunnet	1	2	3	4

Palun jooni alla Sinu jaoks kõige õigem vastusevariant:

- 10) Eesti noore suhtumine kirikusse on:
Pigem vaenulik/ Ükskõikne/ Soosiv/ Uudishimulik/ Väga positiivne
- 11) Kuivõrd see puutub sinusse, et enamus Eesti noori ei ole kristlased?
See on nende endi asi/ Nad võiksid rohkem teada kristlusest/ See teeb mulle sisemiselt haiget/ Ma palun nende pärast Jumalat/ Ma annaksin kasvõi oma elu, et noored leiaksid Kristuse
- 12) Kui palju sinu kogudus teeb misjoni jaoks?
Üldse mitte/ Minimaalselt/ Tuntavalt palju/ Piisavalt/ Kulutab liiga palju aega ja raha

- 13) Kas oled käinud mõnel konverentsil?
Noorte Piiblipäevad/ Pöördepunkt/ Kirikupäevad/ Misjonipäevad/
Gospelfestival/ Muu _____

IV. Palun, et vastaksid vabalt järgmistele küsimustele:

- 14) Miks paljud Eesti noored ei taha midagi kuulda Jumalast?

- 15) Kes on sinu arvates vastutav tänase Eestimaa evangeliseerimise eest?

- 16) Keda Eesti misjonäridest sa tead?

- 17) Mida sa mõtled, kui öeldakse: “Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid”?

- 18) Mida sa mõtled Jeesuse ütlusest: “Igaüht nüüd, kes mind tunnistas inimeste ees, teda tunnistan ka mina oma Isa ees, kes on taevast?”

19) Milliste rahvaste või sotsiaalsetele gruppide juurde peaksid Eesti kirikud misjonäre saatma?

20) Kui sa tunneksid eneses “misjonikutset”, kas sa oleksid valmis end pühendama misjonitööle? __Ja __Ei __Ma ei tea
Põhjenda vastust:

21) Mida Sina teed misjoni heaks?

22) Ideed noorte paremaks kaasahaaramiseks misjoni- ja evangeelseks tööks.

23) Millal tuleb maailma lõpp?

Täna Sinu tehtud töö ja aja eest, mida võtsid küsimustiku vastamiseks.